

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2021-2036

Gemeente Stein

Opdrachtgever
Gemeente Stein

Referentienummer
2210015/20210723/DD

Datum
23 juli 2021

Auteur(s)
Onno Damen en Joëlle Wijntjens

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Plan van Aanpak	4
1.2 Status IHP	5
2. Visie op huisvesting voor onderwijs en opvang	6
2.1 Aanbod en samenwerking	6
2.2 Passend en inclusief onderwijs	8
2.3 Flexibiliteit en ruimtegebruik	8
2.4 Duurzaamheid	9
2.5 Huisvesting kinderopvang	11
3. Type maatregelen	12
Vervangende nieuwbouw	13
Renovatie	14
Amoveren/aan de maat maken	15
Positie herschikking	16
In stand houden	16
Afstoten	16
4. Inzicht en beoordeling	17
4.1 Het schoolgebouwenbestand	17
4.2 Nulmeting	17
4.2.1 Kwaliteit	18
4.2.2 Vraag en aanbod	19
5. Huisvestingsscenario's per kern	21
5.1 Stein	22
5.2 Elsloo	25
5.3 Berg aan de Maas	27
5.4 Urmond	28
5.5 Voortgezet onderwijs	30
6. Financiën	32
6.1 Totale investering IHP	32
6.2 Uitgangspunten	32
6.3 Fasering	33
7. Bewegingsonderwijs	34
8. Slotsom en aanbevelingen	36
8.1 Slotsom	36
8.2 Aanbevelingen	36

De inhoud van deze uitgave is eigendom van ICS adviseurs B.V. te Zwolle. Enkel de opdrachtgever waarmee ICS adviseurs B.V. een overeenkomst is aangegaan, heeft een gebruiksrecht voor deze uitgave. De inhoud en omvang van dat gebruiksrecht zijn vastgelegd in de algemene voorwaarden van ICS adviseurs B.V., gedeponeerd bij de Rechtbank Overijssel onder nummer 9/2021, dan wel in de overeenkomst zoals hiervoor bedoeld. Elk ander gebruik van deze uitgave, door opdrachtgever en of derden is uitgesloten, inhoudende dat niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, via internet, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ICS adviseurs B.V.

1. Inleiding

Gemeente Stein wil graag een actueel Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor het primair- en voortgezet onderwijs in de gemeente Stein. Dit IHP biedt de gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties een dynamisch beleidsperspectief, geborgd in een gedragen en transparant uit te voeren meerjaren huisvestingsplan. Dit plan geeft houvast aan hoe om te gaan met investeringen in gebouwen voor onderwijs en opvang opdat er in de gemeente Stein een duurzame en gezonde onderwijs- en opvangomgeving kan worden voortgezet. Naast de ontwikkelingen van het leerlingenaantal en de technische staat van de gebouwen, zijn meer kwalitatieve vragen aan de orde geweest, zowel ten aanzien van de functionaliteit van de gebouwen als ontwikkelingen in het aanbod van onderwijs- en opvangvoorzieningen. Het IHP geeft daarmee inzicht in de grootste knelpunten en geeft helderheid over de gewenste oplossingsrichtingen. Hierbij dient tevens aandacht te zijn voor zowel korte- als langere termijn oplossingen.

Het voorliggende IHP is opgesteld onder begeleiding van ICSadviseurs en in samenwerking met Stichting Kindante, Groenewald (onderdeel van Stichting LVO), MIK & PIW Groep, Kidts en de gemeente Stein.

Het IHP biedt een perspectief voor de schoollocaties voor het primair- en voortgezet onderwijs voor de komende zestien jaar.

1.1 Plan van Aanpak

Een belangrijk uitgangspunt voor het IHP is dat het een gezamenlijk plan is van de schoolbesturen en de gemeente. Betrokkenheid van en draagvlak bij de schoolbesturen vormt de basis voor de aanpak. De schoolbesturen en kinderopvangorganisaties zijn betrokken bij het IHP-proces door het participeren in een aantal gezamenlijke bijeenkomsten. Hierin zijn informatie, inzichten en standpunten onderling gedeeld om zo tot een samenhangend en gedragen plan te komen.

- **Actualisatie basisinformatie**
Voor elke locatie is op basis van zoveel mogelijk objectieve informatie een 'factsheet' gemaakt. Het gaat hier om gegevens als bouwjaar, exploitatielasten, technische- en functionele kwaliteit en de ontwikkeling van vraag en aanbod op basis van de leerlingenprognoses. Tevens is het medegebruik van de (onderwijs) capaciteit inzichtelijk gemaakt. De factsheets zijn als bijlage toegevoegd aan de rapportage.
- **Visie op onderwijs en huisvesting**
Om uiteindelijk tot plannen te kunnen komen, wordt eerst de vraag beantwoord wat de gemeente en schoolbesturen met hun onderwijs- en opvanghuisvesting beogen. Thema's als aanbod, krimp en groei, gezondheid, duurzaamheid en investeren in kinderopvang zijn behandeld in werksessies.
- **Situatieschets per kern**
Aan de hand van de basisinformatie en het inzicht in de vooraf benoemde knelpunten en ontwikkelingen, is een situatieschets gemaakt van de gemeente Stein in de vorm van een zogenaamde kansenkaart. Deze kansenkaart geeft de knelpunten per kern in een visualisatie weer. Tijdens de werksessies is per school(gebouw) stilgestaan bij mogelijke ontwikkelrichtingen, samenwerking & clustering en karakteristieken van het onderwijs en/of huisvesting inclusief opvang. Hieruit zijn verschillende scenario's naar voren gekomen. Daarnaast zijn de scenario's onderbouwd met een objectieve schouw van de schoollocaties.
- **Scenariovorming, prioritering en oplossingsrichting**
Op basis van de scenario's is een prioritering ontstaan met schoolgebouwen die binnen het IHP, in verschillende fasen, om een ingreep vragen. De basisinformatie uit de factsheets, de situatieschets per kern, schouw en de prioritering vormen de input voor de oplossingsrichting. De oplossingsrichting is erop gericht de geconstateerde knelpunten op te lossen en de geformuleerde ambities te realiseren.
- **Financiële vertaling oplossingsrichting**
Voor de oplossingsrichting worden de investeringskosten in beeld gebracht. Op basis hiervan kan vervolgens door de gemeente de consequentie voor de meerjarenbegroting worden gemaakt.
- **Rapportage IHP**
De situatieschets per kern, de gezamenlijke ambities en afspraken, oplossingsrichtingen en de scenario's, inclusief financiële vertaling, zijn vastgelegd in het voorliggende rapport. In deze rapportage is tevens voor elke schoollocatie een voorstel opgenomen voor de toekomstige huisvesting.

1.2 Status IHP

Dit IHP is in overleg tussen gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties tot stand gekomen. De partijen¹ hebben een akkoord gegeven over de visie en ambitie op onderwijshuisvesting. Het vormt daarnaast een perspectief om alle besluiten rond investeringen in huisvesting de komende jaren langs te leggen en kan iedere vier jaar worden geactualiseerd. Het IHP is als het ware een koersdocument en geen blauwdruk. Op deze manier blijft flexibiliteit (beargumenteerd) gehouden.

Het is aan alle partijen om te waarborgen dat projecten en daaraan gekoppelde investeringen mogelijk zijn. Het plan krijgt status met een vaststellingsbesluit vanuit de gemeenteraad. Hiermee staan de investeringen in de eerste vier jaar vast en weet de gemeenteraad welke investering vanaf jaar vijf en verder verwacht worden. Over investering na de eerste periode van 4 jaar dient de gemeenteraad aparte besluiten te nemen. Naast de investering van de gemeente is ook sprake van investering vanuit schoolbesturen in de vorm van een bijdrage. Als partijen zich onverhoopt niet aan het IHP (kunnen) houden of er onderling niet uitkomen, dan wordt teruggevallen op de verordening onderwijshuisvesting van de gemeente.

¹ De betrokken raadsleden in de projectgroep hebben meegedacht en input geleverd aan het IHP, maar hebben geen uitspraak gedaan over het accorderen van het IHP. Dit vindt plaats tijdens de raadsbijeenkomst ten behoeve van het vaststellen van het IHP.

2. Visie op huisvesting voor onderwijs en opvang

Dit hoofdstuk beschrijft de visie op een doorgaande ontwikkellijn en de visie op huisvesting voor onderwijs en opvang. De visie vormt het fundament voor het IHP. In een interactieve werksessie met vertegenwoordigers van de schoolbesturen, de kinderopvangorganisaties en de gemeente zijn de ontwikkelingen benoemd die van invloed zijn op de huisvesting van onderwijs in de gemeente Stein. De vraag die centraal staat is: *wat is nodig om te komen tot passende en toekomstbestendige onderwijs- en opvanghuisvesting die een bijdrage levert aan goed onderwijs en goede opvang voor kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 tot circa 18 jaar?* Aan de hand van verschillende thema's wordt in dit hoofdstuk antwoord gegeven op deze vraag.

2.1 Aanbod en samenwerking

Aanbod per kern

De gemeente Stein is een gemeente in de Westelijke Mijnstreek met circa 25.000 inwoners. De gemeente bestaat uit de 5 kernen Stein, Elsloo, Urmond, Berg aan de Maas en Meers en een aantal kleine dorpjes en/of buurtschappen. Op dit moment hebben de kernen Stein, Elsloo, Urmond en Berg aan de Maas een of meerdere onderwijs- en kinderopvang voorziening(en). In de kern Meers is een aantal jaren geleden de onderwijsvoorziening gesloten. Vanuit het beleid van de gemeente rondom sociale en vitale kernen wordt gestreefd naar het behouden van het huidige onderwijsaanbod in de kernen. Dit is haalbaar zolang een school en opvang een kwalitatief verantwoord aanbod van onderwijs en opvang kunnen bieden, dat perspectief heeft. Het schoolbestuur beslist in hoeverre een onderwijslocatie (nog) voldoet aan de hand van een breed palet van indicatoren, zoals onderwijskwaliteit, aantal leerlingen uit voedingsgebied, goed werkgeverschap, financiële gezondheid, welbevinden van kinderen, geografische spreiding en maatschappelijke verantwoordelijkheid². Indien het niet meer haalbaar is, neemt het schoolbestuur het initiatief om in gesprek te gaan met de gemeente en de betrokken (kind)partners.

De onderwijsvoorzieningen in Stein bieden een divers aanbod van onderwijsconcepten- en overtuigingen, zodat ouders de keuzemogelijkheid hebben. De opvangvoorzieningen sluiten nauw aan bij de scholen en stemmen met de onderwijsvoorziening het pedagogisch beleid en het aanbod af. In de personele sfeer wordt op meerdere plaatsen samengewerkt door medewerkers over en weer in te zetten.

Naast onderwijs en opvang is er in en rondom scholen een toenemende aandacht voor preventieve activiteiten. Denk daarbij aan de gezonde school en school in actie als belangrijke voorbeelden. In de sfeer van lichte hulp is op scholen plek voor logopedie, gezinswerkers, schoolmaatschappelijk werkers en andere hulpverleners. Hulp wordt zo laagdrempelig mogelijk verleend om het ontstaan van zware zorgvragen te voorkomen.

In het IHP wordt het volgende onderscheid gemaakt:

- Kindpartner: wanneer gesproken wordt over kindpartner dan is sprake van peuteropvang, kinderdagverblijf en/of buitenschoolse opvang (BSO).
- (Maatschappelijke) partners: overige partners rondom de ontwikkeling van een kind, zoals bijvoorbeeld logopedie en jeugdhulp.

Voor het voortgezet onderwijs in Stein ligt de focus lokaal, maar ook regionaal voor jongeren uit de buurgemeenten. Net als in het primair onderwijs is in het voortgezet onderwijs aandacht voor preventieve activiteiten.

² Zie ook Infographic van kwantiteit naar kwaliteit van Stichting Kindante.

Integraal aanbod

Primair onderwijs

Er wordt ingezet op een verschuiving van basisscholen naar kindcentra (KC)³ met kindfuncties bij voorkeur in (of nabij) de school (Gemeente Stein, Accommodatiebeleid, 2019). Het aanbieden van een integraal aanbod van onderwijs en opvang is een gezamenlijke ambitie van de gemeente, onderwijs en opvang. De verregaande samenwerking in een KC heeft als doel om een zo goed mogelijke doorlopende ontwikkellijn te realiseren, zodat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Aanvullend wordt, waar nodig en mogelijk, toegewerkt naar een bredere vorm van kindcentra waarbij activiteiten en partners, die het KC-concept versterken en bijdragen aan de ontwikkeling van het kind, in (of nabij) de school worden betrokken. Hierbij kan gedacht worden aan jeugdgezondheidszorg en vrijetijdsvoorzieningen (cultuur en sport), zodat deze laagdrempelig toegankelijk zijn voor ouders en kinderen. Op deze manier is de onderwijslocatie de 'ontmoetingsplek' voor het kind.

Bij het realiseren van (vervangende) nieuwbouw is het streven naar een KC vanzelfsprekend. Op dat moment wordt ook breder gekeken naar aanvullende behoeften vanuit de wijk. Bij bestaande bouw worden de mogelijkheden bekeken, zoals het inzetten van (structurele) leegstand voor de kindpartner die de school ondersteunt/versterkt. Om de continuïteit van de inhoudelijke samenwerking in een KC te borgen betekent dit ook dat de kindpartner een volwaardige partner in het gebouw is. Bij ruimtetekort wordt de kindpartner niet uit het schoolgebouw gezet (lees: opvang wijkt niet voor onderwijs), maar wordt per situatie gekeken naar een pragmatische en passende oplossing binnen de financieringsvormen en de wettelijke kaders.

Voortgezet onderwijs

De doorlopende ontwikkellijn van opvang naar primair onderwijs, wordt doorgetrokken naar het voortgezet onderwijs en verder. Door de schoolbesturen, Stichting Kindante en LVO/Groenewald, wordt gewerkt aan verschillende initiatieven en ambities om een doorgaande ontwikkellijn te realiseren⁴.

Samenwerking tussen po en vo

Door de schoolbesturen Stichting Kindante en LVO/Groenewald is aangegeven dat er al veel samenwerking is en deze verder uitgebouwd gaat worden. Onderdeel van de samenwerking is de overgang op inhoudelijke samenwerking tussen po en vo. De samenwerking is organisatorisch zonder fysieke gevolgen. Leerlingen blijven op de basisschool of op het voortgezet onderwijs. Wel kan het zo zijn dat bijvoorbeeld basisschoolleerlingen naar het gebouw van het vo komen om gebruik te maken van specifieke vaklokalen, bijvoorbeeld voor techniekonderwijs.

Door de samenwerking inhoudelijk vorm te geven zijn er geen gevolgen voor de leerlingenstromen en kunnen alle kinderen in Stein profiteren van de samenwerking.

Daarnaast wordt in het voortgezet onderwijs de aansluiting van het onderwijs bij partners (bedrijven, maatschappelijke instellingen en het vervolgonderwijs) steeds belangrijker, zodat leerlingen in de praktijkcontext leren. Aansluiten bij deze ontwikkeling heeft effect op het type ruimten en voorzieningen in een school. Deze samenwerking draagt ook bij in een soepele overgang naar het vervolgonderwijs.

³ Een kindcentrum gaat over samenwerking tussen kindpartners rond een dagprogramma van kinderen. Dat is het streven in gemeente Stein. Een integraal kindcentrum gaat om een fysiek samenwerking en een nieuwe organisatievorm. Dat is met de huidige wet- en regelgeving nog niet mogelijk en ook niet het streven in de gemeente Stein.

⁴ Op dit moment is de samenwerking organisatorisch van aard (zie tekstkader). Indien maatschappelijke ontwikkelingen vragen om een heroverweging dan kan de samenwerking ook fysieke gevolgen hebben.

2.2 Passend en inclusief onderwijs

Scholen hebben per 1 augustus 2014 de zorgplicht om een passende onderwijsplek voor ieder kind aan te bieden. Het streven is om ieder kind in een reguliere setting te plaatsen, maar dat is niet voor alle kinderen mogelijk. Zodra een school niet tegemoet kan komen aan de zorgbehoefte van een kind, is de school verantwoordelijk om in overleg met ouders en schoolbesturen binnen de regio een passend onderwijsaanbod te realiseren. Daarnaast is in juli 2016 het VN-verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap in werking getreden; landen moeten zorgdragen voor een inclusieve samenleving, waartoe inclusief onderwijs behoort. Schoolbesturen en de gemeente onderschrijven het belang van het aanbieden van passend en inclusief onderwijs. Kansengelijkheid en het recht op kwalitatief goed onderwijs voor alle leerlingen is belangrijk.

Passend en inclusief onderwijs en opvang vraagt om een ander (flexibel) ruimtegebruik. Bijvoorbeeld ruimtes waar onder begeleiding, zelfstandig of in kleine groepen gewerkt kan worden door leerlingen, externe zorgaanbieders en/of begeleiders. Schoolbesturen, kinderopvangorganisaties en de gemeente komen samen tot passende onderwijsplekken, afgestemd op de specifieke behoeften.

2.3 Flexibiliteit en ruimtegebruik

Voor gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties is het wenselijk om bestaande voorzieningen zo optimaal mogelijk vorm te geven, rekening houdend met inhoudelijke samenwerking, passend onderwijs, leerlingenaantallen en de opvangbehoefte⁵. De leerlingenprognose (basisgeneratie) voor het primair onderwijs in Stein laat de komende 16 jaar een krimp tot stabilisatie zien. Er zijn wel verschillen zichtbaar per school en per kern. In het voortgezet onderwijs is de komende jaren sprake van een krimp, waarna het zich stabiliseert. Van belang is om bij zowel groei als krimp hierop te anticiperen met behoud van het onderwijs- en opvangconcept.

Bij (vervangende) nieuwbouw of renovatie is het van belang om aandacht te hebben voor toekomstige aanpasbaarheid. Dit betekent:

- Uitbreidingsmogelijkheden: bij planvorming rekening te houden met (toekomstige) uitbreiding zonder dat de uitbreiding het onderwijskundige of opvangconcept te niet doet.
- Aanpasbaarheid: bij planvorming rekening houden met toekomstige aanpasbaarheid om groei, krimp en/of onderwijsontwikkeling (flexibel) op te vangen. Het gebouw faciliteert daarmee de gebruikers en niet andersom. Daarnaast is aandacht voor het installatieconcept van belang om grote investeringen bij aanpassing (en veranderingen in het binnenklimaat) zo veel mogelijk te voorkomen.
- Transformeren van functie: bij scholen in kleine kernen (constructief) rekening houden met het transformeren van schoolgebouwen naar een andere functie voor het schoolgebouw. Dit betekent dat bij de planvorming rekening wordt gehouden met het veranderen van functie naar bijvoorbeeld woningen. Belangrijk aandachtspunt is dat de transformeerbaarheid niet ten koste mag gaan van de bruikbaarheid van het gebouw voor het onderwijs.

⁵ Wellicht al anticiperen op de veranderende rol en functie van opvang in de toekomst.

Zodra leegstand leidt tot een structureel (financieel) tekort op de begroting van het schoolbestuur, wordt in afstemming met de gemeente een plan opgesteld om de leegstand terug te dringen en daarmee de capaciteit af te stemmen op de behoefte. Deze plannen dienen afgestemd te zijn op de toekomstige normatieve ruimtebehoefte (aantal leerlingen) en (maatschappelijke) ontwikkelingen binnen een gebied (bijvoorbeeld dorpsontwikkelingen). Het basisuitgangspunt is beargumenteerd (integraal) en maatschappelijk verantwoord omgaan met investeringen. Dit vanuit de filosofie dat de voorzieningen bekostigd zijn of worden met maatschappelijke middelen. Daarnaast is het voor schoolbesturen van belang om de onderwijsmiddelen die zij ontvangen ook daadwerkelijk te gebruiken voor het onderwijs en niet voor de huisvesting. Bij het maken van integrale en toekomstbestendige plannen wordt vanzelfsprekend ook gekeken naar het huisvesten van opvangfuncties en/of overige partners.

Incidentele inzet verwijsbeleid

In de visie is opgenomen dat onderwijs zo veel mogelijk vanuit één locatie plaatsvindt. Wanneer een school een capaciteitstekort ervaart en dat is structureel (houdt 10 jaar of langer aan) dan wordt een school permanent uitgebreid conform het beleid van de gemeente Stein. Er kunnen zich incidenteel situaties voordoen (bijvoorbeeld vanwege een financieel vraagstuk) om voor een bepaalde periode het verwijsbeleid in te zetten. Gemeente en schoolbestuur gaan daarover dan in gesprek.

2.4 Duurzaamheid

Gemeente Stein vindt duurzaamheid heel belangrijk. Het streven is dan ook proactief, in de voorhoede, anticiperen op de door de provincie en/of Rijksoverheid opgelegde (wettelijke) verplichtingen, waardoor de beschikbare middelen efficiënt worden benut en ingezet om maximaal effect te sorteren voor het klimaat, de economie en de gemeenschap⁶. Binnen het IHP worden, in lijn met de duurzaamheidsvisie van Stein en de geldende wet- en regelgeving, duurzaamheidsambities geformuleerd voor de onderwijshuisvesting. Onderwijshuisvesting, gefinancierd met maatschappelijke middelen vanuit overheidswege, wordt aangemerkt als maatschappelijk vastgoed.

Energie

Het Klimaatakkoord, en daarmee de gemeente Stein, heeft als ambitie om in 2050 CO₂-neutraal te zijn. Dit betekent dat er netto in totaal evenveel energie duurzaam wordt opgewekt, als dat er wordt verbruikt. Dit vertaalt naar onderwijsvoorzieningen, dan ligt de ambitie van de gemeente voor (vervangende) nieuwbouw op tenminste Energie Neutraal Gebouw (ENG). Dit is hoger dan het Bouwbesluit (1 januari 2021) waarin Bijna Energie Neutraal (BENG) als eis geldt. Daarnaast wordt bij (vervangende) nieuwbouw gasloos gebouwd, conform geldende wet- en regelgeving. Voor renovatie geldt dat BENG beredeneerd zo veel mogelijk wordt gehaald.

Daarnaast kan een schoolgebouw ook energieopwekkend zijn met behulp van zonnepanelen. De gemeente draagt zorg bij (vervangende) nieuwbouw voor het aantal PV-panelen dat vereist is om te voldoen aan de uitgangspunten zoals beschreven in het IHP. Het schoolbestuur kan ervoor kiezen om voor eigen rekening meer PV-panelen te realiseren. Met voldoende dakoppervlak kunnen zonnepanelen op een school een bijdrage leveren aan een energieneutrale wijk. Om wijken aardgasvrij te maken loopt op dit moment een onderzoek naar warmtenet Het Groene Net (restwarmte van Chemelot) en welke wijken hierop aan kunnen sluiten. Indien een school in een van deze wijken ligt dan wordt deze meegenomen in het aardgasvrij maken van het schoolgebouw.

Duurzaamheid is breder dan enkel de afspraken uit het Klimaatakkoord. Het gaat ook over functionaliteit en als uitvloeisel daarvan de toekomstbestendigheid van voorzieningen (zie ook paragraaf 2.3).

⁶ Gemeente Stein, Energieneutraal in 2050: klimaat- en energiebeleidsplan 2018-2021.

Wettelijke verplicht

BENG: Bijna Energieneutraal Gebouw

BENG is van toepassing op de gebouwgebonden energie. De gebruikgebonden energie, zoals smartboards, laden van ICT-apparatuur en keukenfaciliteiten, wordt buiten beschouwing gelaten. De energieprestaties voor BENG-gebouwen worden vastgelegd aan de hand van drie eisen:

- De maximale energiebehoefte per kWh/m²/jaar;
- Het maximaal primair fossiel energiegebruik in kWh/m²/jaar;
- Het minimale aandeel hernieuwbare energie in procenten.

Ambitie IHP

ENG: Energieneutraal gebouw

Ook hier draait het om gebouwgebonden energie. De gebruikgebonden energie wordt buiten beschouwing gelaten. Het verschil met BENG is dat het saldo energieverbruik en opbrengst, ten aanzien van de gebouwgebonden energie, nul is.

Nul op de meter

Bij een nul-op-de-meter gebouw wordt zowel het gebouwgebonden als het gebruikgebonden energieverbruik gecompenseerd. Het verschil met ENG is dat het saldo energiegebruik en -opbrengst, ten aanzien van de gebouwgebonden en gebruikgebonden energie, nul is.

Circulaire economie

Het streven naar een duurzame samenleving vraagt tevens een bewust en verantwoordelijk gebruik van grondstoffen. De ontwikkeling naar een circulaire economie, een economie zonder verspilling van grondstoffen en uitputting van de hulpbronnen van de aarde, vormt hiervoor de basis. Vanuit milieudoelstellingen kan het een afweging zijn om voor nieuwe en bestaande gebouwen te gaan werken met een registratie in een grondstoffendatabank. Dit bevordert het hergebruik van grondstoffen wat de duurzaamheid ten goede komt.

Klimaatadaptatie

Het klimaat verandert doordat de temperatuur op aarde stijgt. Door klimaatverandering is er steeds meer sprake van extreme buien, lange perioden van droogte en hitte in de bebouwde omgeving. Klimaatadaptatie is een instrument waarbij de samenleving zich aanpast aan het veranderende klimaat, waardoor klimaatbestendigheid ontstaat. Het onderwerp klimaatadaptatie raakt aan verschillende andere (beleids)velden. Belangrijke relaties zijn er onder andere met groenvoorziening, gebruik en inrichting van de openbare ruimte, bebouwing, (regen)wateroverlast en droogte. Voor de schoolomgeving is het van belang om te anticiperen op meer groen (daar waar mogelijk met biodiversiteit) en het verminderen van bestaande verharding en/of het tegengaan van nieuwe verharding. Voorbeelden zijn het vergroenen van schoolplein of daken.

Gezondheid

Gezonde scholen en opvang met een goed binnenklimaat zijn een voorwaarde voor goed onderwijs en opvang. Een slecht binnenklimaat heeft een negatief effect op de leerprestaties en veroorzaakt gezondheidsklachten. De ontwikkelingen rondom de Covid-19 pandemie benadrukken nogmaals het belang.

Een gezonde school is een schoolgebouw met een laag energieverbruik en een gezond binnenklimaat als het gaat om luchtkwaliteit, temperatuur, comfort, licht en geluid. Gezonde scholen dragen bij aan een duurzaam gebouw, omdat ze het energieverbruik terugdringen en de CO₂-uitstoot beperken. In de praktijk zijn vooral de CO₂-concentratie en de temperatuur vaak te hoog als gevolg van slechte ventilatie, complexe installaties en het gedrag van de gebruikers.

Bij (vervangende) nieuwbouw of renovatie van schoolgebouwen geldt als minimum eis het bouwbesluit 2012 inclusief de uitgangspunten conform de normering Frisse Scholen Klasse B en de vereisten die gelden voor opvangvoorzieningen. Voor bestaande bouw (niet zijnde renovatie) geldt de minimum eis bouwbesluit 2012 en de ambitie om Frisse Scholen Klasse B zoveel mogelijk te benaderen. De investeringen die nodig zijn voor het realiseren van een goed binnenklimaat worden gewogen en in relatie gebracht met het perspectief (nog te verwachten gebruiksduur) van het gebouw.

De gemeente, schoolbesturen en opvang hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de ambitie van een goed binnenklimaat in bestaande gebouwen te realiseren. Vanuit het schoolbestuur kan de bestaande situatie in beeld worden gebracht inclusief inzicht in de benodigde maatregelen. Vervolgens wordt de koppeling gelegd met geplande investeringen vanuit het onderhoudsplan. In de praktijk blijkt dat het realiseren van een goed binnenklimaat vraagt om meer installaties aan te brengen. Dit heeft qua financiën enerzijds een investeringskant en anderzijds een exploitatiekant. Het aanbrengen van installaties betekent in de praktijk vaak een verhoging van het energieverbruik en de onderhoudscomponent voor schoolbesturen. Indien in een bestaand gebouw een investering in het binnenklimaat aan de orde is, dan is het in eerste instantie aan het schoolbestuur (al dan niet samen met de opvang) om te verkennen of ze de investering kan plegen. De opvangorganisatie investeert zelf of voldoet de bekostiging van de gepleegde investeringen (voor het deel dat ze gebruiken) via een huurvergoeding. Alle betrokken partijen maken samen een beargumenteerde keuze.

Investerings in binnenklimaat

Voor investeringen in het binnenklimaat is een spanning aanwezig vanuit investeringen. Zowel gemeente als schoolbesturen ontvangen hiervoor geen aanvullende bekostiging. Beide zien wel de noodzaak tot investeringen.

Een ander aspect van gezondheid is het bevorderen van bewegen. Om te komen tot goede leerprestaties en ontwikkeling van kinderen is het belangrijk dat ze voldoende kunnen bewegen in en rond het (school)gebouw. Om kinderen op school tot meer bewegen uit te dagen, moet de schoolomgeving ook als zodanig ingericht worden. Denk daarbij bijvoorbeeld aan hoogteverschillen, klimmuren en glijbanen, maar ook activiteiten die de school organiseert, zoals beweegactiviteiten in de pauze, naschoolse sportactiviteiten en stimuleren dat kinderen lopend of met de fiets naar school komen. Bij de bestaande locaties wordt de buitenruimte gehandhaafd, maar kan gekeken worden naar het 'vergroenen' van de pleinen. Voor nieuwbouw of renovatie wordt de omvang van de buitenruimte nader beschouwd, maar voldoet minimaal aan de geldende eisen uit de modelverordening voorzieningen huisvesting onderwijs. Voor de opvang wordt voldaan aan de geldende regelgeving (ook bij bestaande bouw). Het is aan het schoolbestuur en de kinderopvangorganisaties om de buitenruimte op een interessante wijze vanuit de gezamenlijke pedagogische visie vorm te geven en in te richten.

2.5 Huisvesting kinderopvang

Vanwege de samenwerking tussen onderwijs en opvang is huisvesting van kinderopvang ook een belangrijk gegeven. Het streven is te komen tot gezamenlijke huisvesting waar de kans zich voordoet. Daarbij is het mogelijk dat de kinderopvang eigenstandig in de huisvesting investeert. Als ze dat niet kan, dan kan de gemeente investeren en deze investering via een huurvergoeding terugkrijgen.

3. Type maatregelen

Voor elke voorziening wordt binnen het IHP een maatwerkscenario beschreven dat leidend is voor de maatregelen en investeringen die de komende jaren door gemeente en schoolbesturen gepleegd worden.

In het IHP wordt een zestal scenario's voor gebouwen onderscheiden:

1. Vervangende nieuwbouw;
2. Renovatie;
3. Positie herschikking;
4. Amoveren/aan de maat maken;
5. In stand houden;
6. Afstoten.

In onderstaande tabel worden de scenario's benoemd. Daarbij wordt voor elk van de scenario's aangegeven bij wie de verantwoordelijkheid ligt en wat het bijbehorende budget is.

Optie	Scenario	Verantwoordelijkheid uitvoering	Verantwoordelijkheid budget	Budget (bijdrage gemeente)
1	Vervangende nieuwbouw	Gemeente en schoolbestuur	Gemeente ⁷	100 % norm nieuwbouw
2	Renovatie ⁸	Gemeente en schoolbestuur	Gemeente en schoolbestuur	70 % norm (maximum) nieuwbouw
3	Positie herschikking	Gemeente en schoolbestu(u)r(en)	Gemeente en schoolbestuur	PM
4	Amoveren	Gemeente en schoolbestuur	Gemeente en schoolbestuur	PM
5	In stand houden	Schoolbestuur	Schoolbestuur	MI-vergoeding
6	Afstoten ⁹	Schoolbestuur	n.v.t.	n.v.t.

Per scenario wordt hieronder een nadere toelichting gegeven. Hierbij wordt gesproken over gemeente en schoolbesturen vanuit hun positie als mogelijke bouwheren. Per project maken gemeente en schoolbestuur gezamenlijk een afweging over het bouwheerschap. Eén van beide partijen is bouwheer/penvoerder en bij complexere projecten (vaak met meerdere functies) wordt extern bouwprojectmanagement ingeschakeld in onderling overleg.

⁷ De gemeente kan gebruikmaken van alternatieve financieringsvormen.

⁸ Op dit moment wordt gewerkt aan een nieuw wetsvoorstel voor onderwijshuisvesting, o.a. ook voor renovatie als huisvestingsvoorziening. De verwachting is dat de nieuwe wet vanaf 2023 vastgesteld wordt. In afwachting daarvan geldt tot die tijd de richtlijnen voor renovatie zoals opgesteld in dit IHP (zie toelichting bij het kopje renovatie, pagina 13).

⁹ Bij het afstoten van een gebouw wordt het gebouw van de gemeente. Eventuele sloopkosten, indien aan de orde, zijn voor haar rekening.

Vervangende nieuwbouw

Voor vervangende nieuwbouw geldt vanaf 2021 aangescherpte wet- en regelgeving omtrent de kwaliteit van schoolgebouwen en daarbij duurzaamheid in het bijzonder. Het Bouwbesluit en vigerende wet- en regelgeving is altijd van kracht. Binnen het Bouwbesluit is bijvoorbeeld Frisse Scholen klasse B uitgangspunt. De aangescherpte regelgeving vanuit Europa bepaalt dat vanaf 2021 alle nieuwbouw van overheidsgebouwen (inclusief scholen) in Nederland BENG moeten zijn (zie 2.4). Daarnaast wordt nieuwbouw aardgasloos gerealiseerd. De gemeente Stein en schoolbesturen hebben een hogere ambitie ten aanzien van duurzaamheid. Het is verstandiger om de spreekwoordelijke lat nu hoger te leggen door gericht op de toekomst te investeren in ENG (deze extra stap is nu goedkoper dan later alsnog corrigeren). De gemeente bekostigt het wettelijke deel (BENG), bouwbesluit en Frisse Scholen Klasse B. De stap van BENG naar ENG is te realiseren middels een schoolbestuurlijke bijdrage (indien uit een businesscase blijkt dat het schoolbestuur de bijdrage niet of niet geheel kan leveren, dan zuivert de gemeente deze aan).

Voor het realiseren van vervangende nieuwbouw gelden de volgende uitgangspunten:

- Het realiseren van de duurzaamheidsambitie ENG is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeente en schoolbesturen als mogelijke bouwheren. Hierin worden de wettelijke eisen ten aanzien van duurzaamheid gevolgd, deze zijn leidend.
- De gemeente is in het verlengde van nieuwe regelgeving verantwoordelijk voor de bekostiging van BENG en overige wettelijke voorschriften inzake verplichte energiemaatregelen.
- De schoolbesturen dragen bij aan het behalen van duurzaamheidsambities (stap naar ENG) via een financiële bijdrage. Schoolbesturen hebben hiervoor twee mogelijkheden die zij kunnen onderzoeken. Deze zijn:

- Een bijdrage per bruto vierkante meter (onderbouwd door een businesscase per situatie) voor het behalen van duurzaamheidsambities die bovenwettelijk zijn, zoals onderdelen van de Frisse Scholen (minimaal Frisse Scholen klasse B) of het realiseren van ENG in plaats van BENG.
- Een bijdrage uit inbreng van uitgespaarde of uitgestelde onderhoudsmiddelen.

Voor de bijdrage geldt dat deze mogelijk zijn mits deze bestaan uit een exploitatiegerichte investering met een redelijke terugverdientijd van vijftien jaar. Daarnaast geldt voor het primair onderwijs dat de bijdrage past binnen de kaders van het Onderwijsaccountants-protocol.

- Een voorwaarde voor een investering door de gemeente is dat schoolbesturen onderzoeken hoeveel zij financieel kunnen bijdragen. Dit alles binnen de geldende wet- en regelgeving.
- Het schoolgebouw wordt aardgasloos gerealiseerd.
- Kwaliteitsniveau Frisse Scholen B.
- Bij vervangende nieuwbouw wordt uitgegaan van een levensduur van 40 jaar.
- Voor vervangende nieuwbouw wordt uitgegaan van een bandbreedte voor het stichtingskostenbedrag van €2.550 - € 3.350¹⁰ per bruto vierkante meter (prijspeil juli 2021), inclusief een jaarlijkse indexering van 5% in de eerste vier jaar en 2% in de daaropvolgende jaren.
- Bij het daadwerkelijk maken van de nieuwbouwplannen wordt nogmaals gekeken hoe de feitelijke leerlingenaantallen zich verhouden tot de leerlingenprognoses en wordt de omvang van de nieuwbouw definitief bepaald.

Het realiseren van uitbreiding bij een schoolgebouw is een variant van vervangende nieuwbouw. Vaak gaat het hier om kleinere projecten waardoor het bedrag voor nieuwbouw kan oplopen (afhankelijke van de grootte). Bij een dergelijke kleine uitbreiding is het duurzaamheidsconcept van het bestaande gebouw leidend en wordt gestreefd naar minimaal BENG.

¹⁰ De bandbreedte is afhankelijk van het type onderwijs (po of vo) en de grootte van de locatie (aantal leerlingen).

Renovatie

De VNG heeft samen met de koepelorganisaties PO-Raad en VO-Raad een advies tot wijziging van de wet ingediend, waaronder het toevoegen van renovatie als alternatief voor vervangende nieuwbouw. In het advies van de VNG, PO-raad en VO-raad wordt het uitgangspunt gehanteerd dat renovatie dient te worden beschouwd als een volwaardig alternatief voor vervangende nieuwbouw, om de levensduur van schoolgebouwen met ten minste 25 jaar te verlengen waarbij het gebouw (weer) voldoet aan de functionele eisen en kwaliteitseisen. Hierbij zijn ook de wettelijke eisen van toepassing en de ambities van vervangende nieuwbouw worden zo veel mogelijk benaderd. Een voorbeeld vormt het voldoen aan BENG. Dit is in bestaande bouw niet volledig haalbaar, maar wordt beredeneerd zo veel mogelijk gehaald. Verder wordt per casus gezien op welke wijze renovatie verantwoord is qua investeringen versus opbrengst. De afweging voor (levensduur verlengende) renovatie wordt gemaakt wanneer een gebouw 40 jaar in gebruik is geweest zonder grootschalige tussentijdse investeringen. Bij renovatie wordt gekeken naar:

- Functionele staat: verbeteren van de functionaliteit (flexibiliteit, multifunctionaliteit en aansluiten onderwijsconcept);
- Technisch staat: levensduurverlenging door investering in bouwkundige en installatietechnische ingrepen;
- Ruimtelijke staat;
- Verduurzaming van het gebouw (benaderen ambitie BENG).

Verder wordt bij renovatie het kwaliteitskader primair- en voortgezet onderwijs als richtlijn gehanteerd. Op basis hiervan maken gemeente en schoolbestuur een gerichte afweging van te nemen maatregelen of maatregelen die achterwege worden gelaten (vervat in een businesscase annex maatregelenplan). Onderdeel van de businesscase is een vergelijking met de kosten van vervangende nieuwbouw op basis van kapitaallastniveau inclusief eenmalige investeringen zoals tijdelijke huisvesting. Indien de kosten te veel oplopen kan vervangende nieuwbouw de te prefereren keuze zijn in verband met het halen van maximaal rendement uit het inzetten van maatschappelijke middelen (lees: lage structurele lasten). De businesscase bestaat ten minste uit inzicht in:

- De kosten van instandhouding op basis van het uitgevoerde onderhoud van de afgelopen vijf jaar en een actueel meerjaren onderhoudsplan;
- De staat van het gebouw op basis van een objectieve schouw conform de systematiek van de verordening aangevuld met een gebrekenrapportage inclusief indicatie van de benodigde investeringen om deze op te lossen;
- Benodigde aanpassingen op basis van een actueel ruimteprogramma (inhoudelijke wensen kindcentrum) en op basis van de meest actuele leerlingenaantallen en leerlingenprognoses;
- Benodigde investeringen voor vernieuwen van bouwkundige en installatietechnische aspecten om te voldoen aan minimaal bouwbesluit 2012 inclusief Frisse Scholen Klasse B;
- Benodigde investeringen voor verduurzaming (naar BENG en eventueel ENG);
- Wet- en regelgeving op het gebied van binnenklimaat;
- De actuele boekwaarde;
- Benodigde tijdelijke huisvesting of andere investeringen.

Voor zowel renovatie als vervangende nieuwbouw wordt een investeringsraming op kengetallenniveau gemaakt. Deze investeringen worden vertaald naar een kapitaallast op basis van actuele parameters (zoals rekenrente en afschrijvingstermijnen) van de gemeente Stein. Bij vervangende nieuwbouw wordt ook het eenmalig afboeken van de boekwaarde betrokken.

Voor de realisatie van een renovatie gelden de volgende uitgangspunten:

- Het realiseren is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente en schoolbesturen op basis van genoemde businesscase annex maatregelenplan;
- De kosten voortkomend uit de gebrekenrapportage betreffen onderhoudswerkzaamheden en zijn voor rekening van het schoolbestuur vanuit haar onderhoudsverplichting;
- De gemeentelijke bijdrage is maximaal 70% van de investering voor vervangende nieuwbouw per bruto vierkante meter met een jaarlijkse indexering van 5% in de eerste vier jaar en 2%¹¹ in de daaropvolgende jaren. Het percentage van 70% vormt het kantelpercentage vanaf wanneer vervangende nieuwbouw vanuit bedrijfseconomisch oogpunt verantwoord is. Deze gemeentelijke bijdrage wordt niet overschreden. Zo wel, dan is in de businesscase beargumenteerd aangegeven waarom dit gebeurt¹². De gemeentelijke bijdrage is een invulling van het voorstel vanuit de VNG en PO-raad dat de gemeente bijdraagt in de bekostiging van renovatie. Daarmee wordt vooruitgelopen op de verwachte nieuwe wetgeving waarin renovatie als voorziening wordt opgenomen;
- De schoolbesturen dragen bij aan het behalen van duurzaamheidsambities via een financiële bijdrage. Schoolbesturen hebben hiervoor twee mogelijkheden die zij onderzoeken. Deze zijn:
 - Een bijdrage per bruto vierkante meter (onderbouwd door een businesscase per situatie) voor het behalen van duurzaamheidsambities die bovenwettelijk zijn, zoals onderdelen van de Frisse Scholen (minimaal Frisse Scholen klasse B);
 - Een bijdrage uit inbreng van uitgespaarde of uitgestelde onderhoudsmiddelen. Door het in beeld brengen van de onderhoudsstaat van het bestaande gebouw, middels een gebrekenrapportage voorzien van financiële doorrekening van geconstateerde punten, ontstaat een beeld van de huidige onderhoudsverplichting van het schoolbestuur. De uitkomst vormt de onderbouwing van het tweede deel van de bijdrage die een school levert. Hiervan kan een deel bijdrage worden;
- Voor de bijdrage geldt dat deze mogelijk zijn mits deze bestaan uit een exploitatiegerichte investering met een redelijke terugverdientijd van vijftien jaar. Daarnaast geldt voor het primair onderwijs dat de bijdrage past binnen de kaders van het Onderwijsaccountantsprotocol;
- Kwaliteitsniveau Frisse Scholen B;
- Bij renovatie wordt uitgegaan van ingrepen die de levensduur met 25 jaar verlengen.

In het proces om te komen tot een afweging voor renovatie zijn nog twee spelregels van toepassing:

- Indien er aanleiding is om de bouwkundige en installatietechnische maatregelen ter discussie te stellen, kan een gebrekenrapportage inclusief maatregelen opgesteld worden ter onderbouwing;
- Er kunnen argumenten zijn om een bestaand gebouw toch te handhaven in plaats van vervangende nieuwbouw. Dit dient uitgebreid beargumenteerd te worden in een businesscase. Daarna is het een maatregel die conform de genoemde maatregelen voor bekostiging in aanmerking komt.

Amoveren/aan de maat maken

Dit betreft een activiteit waarbij een onderwijsvoorziening met structurele overmaat aan ruimte aan de maat gemaakt kan worden. Dit kan door ruimten aan de onderwijsbestemming te onttrekken en een andere invulling te geven. Ook is het mogelijk om ruimte te amoveren/slopen en zo het gebouw aan de maat te maken.

¹¹ Genoemde indexeringspercentages zijn een advies van ICSadviseurs. De gemeente kan hiervan afwijken.

¹² Voorbeelden van argumenten kunnen zijn: monumentale status, beeldbepalend gebouw, geen alternatieve locatie beschikbaar, hoge boekwaarde van een gebouw en (kwalitatief) verschillende bouwdelen (met verschillende bouwjaren).

Positie herschikking

Dit betreft een activiteit waarbij twee onderwijsvoorzieningen een herschikking ondergaan waarbij schoolgebouwen onderling uitgeruild worden. Het doel is dat beide scholen daarmee meer passend gehuisvest zijn. Dit is een vorm van duurzaam hergebruik van bestaand vastgoed waarbij mogelijk een beperkt budget voor aanpassing, inhuizen, et cetera nodig is.

In stand houden

Dit betreft een activiteit van het schoolbestuur om een bestaand gebouw in stand te houden. Voor het kwaliteitsniveau geldt dat voor het gebouw een adequaat niveau gehandhaafd dient te worden. Hiervoor zet zij de materiële instandhoudingsvergoeding in. Deze activiteit vergt geen bijdrage vanuit de gemeente. Mogelijk wordt een schoolbestuur wel geconfronteerd met verplichte maatregelen vanuit het Activiteitenbesluit Milieubeheer. Op dat moment treden gemeente en schoolbesturen in overleg of dit kan vallen onder een natuurlijk moment (zie ook kader slim investeren) om in verduurzaming te investeren en ook valt binnen het spectrum van no-regret maatregelen.

Daarnaast neemt het schoolbestuur de verantwoordelijkheid om in bestaande voorzieningen te investeren in verduurzaming. De gemeente kan op drie manieren faciliteren bij het verduurzamen van de bestaande schoolgebouwen:

- Kennis: Door het ontsluiten van interne kennis vanuit de gemeente en externe kennis vanuit partijen als de Schooldak Revolutie helpt de gemeente schoolbesturen bij het maken van de juiste keuzes rondom duurzaamheid.
- Aanbestedingen: De gemeente kan schoolbesturen helpen bij het collectief aanbesteden van ingrepen ten behoeve van duurzaamheid. Schaalgrootte en een professionele aanbesteding zorgen ervoor dat de schoolbesturen worden ontzorgd en inkoopvoordelen hebben. Daarnaast kan de gemeente helpen bij het aanvragen van uitkeringen, zoals de Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS), om het binnenklimaat van bestaande schoolgebouwen te verbeteren.
- Routekaart scholenbouw: De PO- en VO-raad hebben de plannen uit het klimaatakkoord in een landelijke sectorale routekaart verwerkt, met daarin een plan hoe alle schoolgebouwen in 2050 CO₂-arm kunnen worden. De routekaart geeft daarnaast de benodigde randvoorwaarden en knelpunten met betrekking tot financiering, wetgeving en organisatie en biedt het daarvoor waar mogelijk praktische oplossingen.
- Co-financieren: bijvoorbeeld middels de SUVIS aanvraag waarbij de overheid een bijdrage ter beschikking stelt van maximaal 30% van de totale projectkosten. Over de dekking van de resterende 70% voeren gemeente en schoolbestuur het overleg.

Slim investeren

Verduurzamen van schoolgebouwen enkel uit te voeren in combinatie met grootschalige onderhoudswerkzaamheden of renovatie. Door deze combinatie kan efficiency bereikt worden in de uitvoering van de werkzaamheden. Bij investeren in verduurzamen is het noodzakelijk dat het gebouw nog een aanzienlijke periode in gebruik blijft of dat het gebouw courant is waardoor de investering ook interessant is bij toekomstige herbestemming.

Afstoten

Dit betreft gebouwen die niet langer als schoolgebouw in gebruik blijven en teruggegeven worden conform verordening Onderwijshuisvesting aan de desbetreffende gemeente. Daarmee worden ze onttrokken aan de onderwijsbestemming.

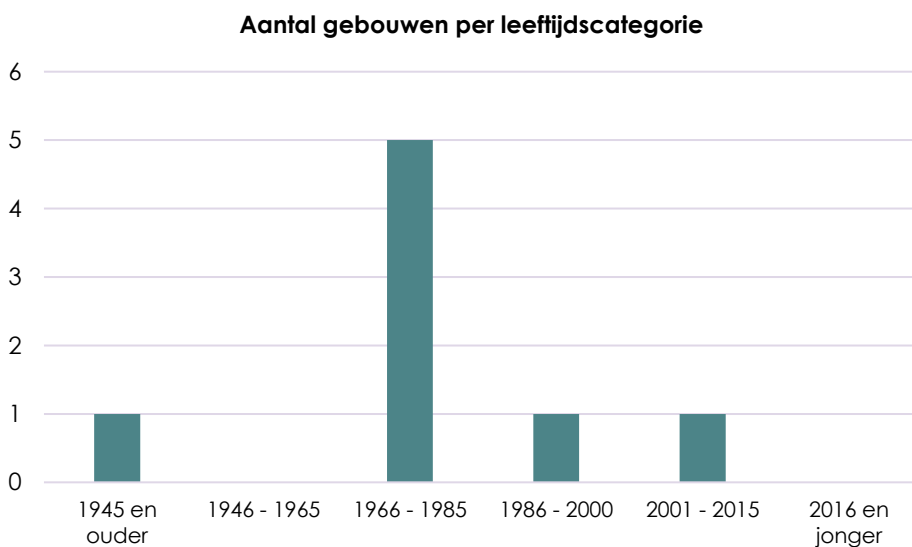
4. Inzicht en beoordeling

4.1 Het schoolgebouwenbestand

De vastgoedportefeuille van de gemeente Stein bevat in totaal acht schoolgebouwen. Hiervan zijn zeven schoolgebouwen in gebruik door het primair onderwijs en één schoolgebouw door het voortgezet onderwijs. De Avonturijn in Berg aan de Maas is de enige school met een beeldbepalend pand.

Bij alle schoolgebouwen ligt het economisch claimrecht¹³ bij de gemeente. Het juridisch eigendom ligt bij het betreffende schoolbestuur (Stichting Kindante of Stichting LVO).

De omvang van het scholenbestand voor het primair onderwijs is circa 10.519 m² bvo (exclusief semipermanente huisvesting). Voor het voortgezet onderwijs is dit 7.332 m² bvo. De gemiddelde leeftijd van de schoolgebouwen in Stein is 39 jaar (gemiddeld bouwjaar 1982). Hierbij gaat het om het initiële bouwjaar. Er is dus geen rekening gehouden met eventuele uitbreidingen en/of renovatie van een schoolgebouw.

figuur 1 - leeftijdscategorie

4.2 Nulmeting

Alle onderwijsgebouwen in de gemeente Stein zijn op basis van verschillende kenmerken in kaart gebracht. Aan de hand van een vragenlijst zijn de schoolbesturen gevraagd de gebouwen te beoordelen. Voor elk schoolgebouw is een zogenaamde factsheet opgesteld, waardoor inzicht is verkregen in de staat van de gebouwen (nulmeting). Deze factsheets zijn toegevoegd aan het bijlagedocument van dit IHP. Onderstaand wordt een beschrijving gegeven van de hoofdthema's waarop de onderwijsgebouwen beoordeeld zijn.

¹³ Het economisch claimrecht houdt in dat wanneer het gebouw aan de onderwijsbestemming wordt onttrokken het gebouw terugvalt in eigendom van de gemeente Stein.

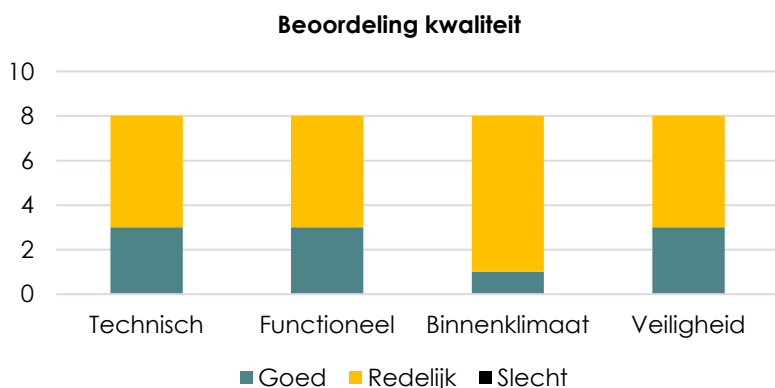
4.2.1 Kwaliteit

Binnen het thema kwaliteit wordt onderscheid gemaakt tussen vier criteria:

- Technische staat;
- Functionele staat;
- Binnenklimaat;
- Veiligheid.

De schoolbesturen hebben aan de hand van een vragenlijst de eigen onderwijsgebouwen kwalitatief beoordeeld. Dit en de context vanuit het onderwijs, hebben zij toegelicht in een individueel interview. De uitkomsten van de beoordeling zijn weergegeven in figuur 2. Onderstaand figuur geeft een weergave van de beoordeling door schoolbesturen. Daarnaast heeft een objectieve schouw plaatsgevonden van de onderwijslocaties. Deze zijn niet in onderstaand figuur weergegeven. De schouwrapportages zijn wel in de bijlage toegevoegd.

- **Technische staat**
De technische staat geeft inzicht in de kwaliteit van de installaties, de binnen- en buitenkant van het gebouw en een algemene beoordeling.
- **Functionele staat**
De functionele staat geeft aan in welke mate het gebouw het onderwijsconcept faciliteert. Hierin spelen niet alleen onderwijsruimten en het speelplein een rol, maar ook de werkomgeving van de staf en facilitaire voorzieningen komen aan bod.
- **Binnenklimaat**
De beoordeling van het binnenklimaat geeft aan hoe de ventilatie, de temperatuur, het licht en het geluid binnen het gebouw ervaren wordt.
- **Veiligheid**
Bij veiligheid is gevraagd naar de veiligheid in en rondom het gebouw, verkeersveiligheid en of er sprake is van vandalisme.

Figuur 2 – weergave beoordeling kwaliteit

4.2.2 Vraag en aanbod

Binnen het thema vraag en aanbod wordt de beschikbare onderwijscapaciteit vergeleken met de toekomstige normatieve ruimtebehoefte aan onderwijscapaciteit in 2036. De leerlingenprognoses zijn de basis voor de berekening van de ruimtebehoefte. Medegebruik, bijvoorbeeld door een opvangorganisatie, is bij het bepalen van het ruimtetekort/overschot niet meegenomen in de berekening.

De leerlingenprognose voor het primair onderwijs is opgesteld door Pronexus (oktober 2019). Het voortgezet onderwijs werkt met een eigen leerlingenprognose.

Basisgeneratie primair onderwijs

De meest actuele leerlingenprognose voor het primair onderwijs geeft inzicht in de verwachte ontwikkeling van het aantal leerlingen in de komende jaren. Pronexus geeft daarbij aan: "In de ramingen van leerlingenaantallen zijn twee ontwikkelingen verwerkt. Dit zijn de trends in de omvang van de doelgroep voor het basisonderwijs in de afzonderlijke gebieden van de gemeente Stein en de schoolkeuze. Bij de opzet van de prognoses zijn cijfers verwerkt met een uitsplitsing van leerlingen naar herkomstgebied."

De basisgeneratie geeft de omvang weer van de 4- tot en met 11-jarigen plus 30 procent van de 12-jarigen. Het overige deel van de 12-jarigen stroomt door naar een school voor voortgezet onderwijs. In onderstaande tabel wordt de basisgeneratie voor het primair onderwijs in de gemeente Stein per wijk weergegeven.

Wijk	2021	2022	2023	2025	2030	2036	Δ 2021 - 2036
Stein oud	222	227	220	229	231	230	+ 8
Kerensheide	135	129	138	143	144	135	-
Nieuwdorp	154	150	150	148	156	159	+ 5
Meers	58	63	64	66	74	76	+ 18
Stein centrum	127	127	126	129	124	107	- 20
Elsloo	512	505	498	506	505	473	- 39
Berg	125	123	123	125	131	126	+ 1
Urmond	241	246	249	253	265	238	- 3
TOTAAL	1.574	1.570	1.568	1.599	1.630	1.544	- 30

Tabel – basisgeneratie primair onderwijs Stein

Het aantal kinderen in de doelgroep voor het primair onderwijs in de gemeente Stein laat de komende jaren een daling zien. Er is wel een verschil per wijk zichtbaar.

Leerlingenprognose

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de leerlingenprognose per school. De leerlingenprognose van Groenewald loopt in de tabel tot 2027.

School	Oktober-telling ¹⁴ 2021	Prognose →					Δ 2021-2036 (%)
		2024	2027	2030	2033	2036	
De Avonturijn	108	111	118	120	119	115	+ 6%
Kerensheide	124	127	132	132	130	126	+ 2%
De Maaskei (Stein)	171	187	190	190	184	179	+ 5%
De Maaskei (Urmond)	190	218	224	228	218	205	+ 8%
KC Aelse	487	473	478	475	461	445	- 9%
IKC de triviant	285	277	288	289	288	284	-
TOTAAL PO	1.365	1.393	1.430	1.434	1.400	1.354	-1%
Groenewald	1.489	1.422	1.350				
TOTAAL VO	1.489	1.422	1.350				- 9%

Tabel – Oktobertelling en prognoses aantal leerlingen primair- en voortgezet onderwijs

NB: op een aantal locaties wijkt de actuele oktobertelling – in positieve of negatieve zin – sterk af van de prognose. Voorbeelden zijn de Avonturijn en de Maaskei (Stein). De kans is groot dat deze scholen zich anders ontwikkelen dan de prognose laat zien.

NNB: de ontwikkeling van de basisgeneratie en de totale PO-populatie op basis van de leerlingenprognose verschilt. Dit valt te verklaren door leerlingen die naar het speciaal onderwijs gaan of onderwijs volgen in een andere gemeente.

Capaciteit

Het aantal leerlingen op een school bepaalt de benodigde normatieve ruimtebehoefte in vierkante meters. In onderstaande tabel is de normatieve ruimtebehoefte afgezet tegen de huidige onderwijscapaciteit. Net zoals in voorgaande tabellen gaat het om de actuele leerlingenaantallen en de prognose. Op het moment dat een businesscase wordt opgesteld, dienen de meest recente leerlingenaantallen en -prognoses te worden opgenomen.

School	Beschikbare capaciteit m ² bvo onderwijs	Ruimtebehoefte (m ² bvo onderwijs)					
		2021	2024	2027	2030	2033	2036
De Avonturijn	1.255	743	758	794	804	799	778
Kerensheide	2.383	824	839	864	864	854	834
De Maaskei (Stein)	1.742	1.060	1.141	1.156	1.156	1.126	1.100
De Maaskei (Urmond)	1.126	1.156	1.297	1.327	1.347	1.297	1.231
KC Aelse*	2.692	2.650	2.579	2.604	2.589	2.519	2.438
IKC de triviant	1.321	1.634	1.593	1.649	1.654	1.649	1.629
Groenewald	7.332	10.170	9.779	9.341			
TOTAAL	24.228						

Tabel - Analyse beschikbare capaciteit versus ruimtebehoefte (exclusief Semipermanente huisvesting)

* onderwijscapaciteit onderbouw- en bovenbouw is bij elkaar opgeteld.

In veel gevallen wordt (een deel van) dit overschot opgevuld door onderwijscapaciteit in medegebruik ten behoeve van opvang. Kijkend naar de situatie op locatieniveau zijn er drie locaties waar momenteel (in 2021) (normatief) een tekort is. Dit zijn: De Maaskei (Urmond), IKC de triviant en Groenewald.

¹⁴ Oktobertelling 01-10-2020 is weergegeven onder 2021.

5. Huisvestingsscenario's per kern

De volgende paragrafen bevatten de scenario's per kern en per school. Hieronder een toelichting van de onderdelen die daarin terugkomen.

Analyse per schoolgebouw

De analyse per schoolgebouw betreft een weergave van de kansenkaart (knelpuntenanalyse). In de kansenkaart is de school beoordeeld op:

- *Kwaliteit* – (subjectieve) beoordeling van de functionele en technische staat van het onderwijsgebouw door het betreffende schoolbestuur;
- *Financiën* – exploitatielasten (MJOP en energielasten) in verhouding tot de ICS-benchmark;
- *Vraag & aanbod* – toekomstige (2036) verhouding tussen beschikbare en benodigde (normatieve) onderwijscapaciteit op basis van de vastgestelde leerlingenprognose (Pronexus, 2019).

De kansenkaarten zijn gebaseerd op de factsheets (zie bijlage 1). Een beoordeling van groen is goed, oranje is gemiddeld en rood is slecht. Bij een grijze beoordeling ontbreekt er informatie.

Leerlingenprognoses

Voor het verwachte aantal leerlingen is gebruik gemaakt van de leerlingenprognoses die zijn opgesteld door Pronexus (oktober 2019) en de eigen leerlingenprognose van Groenewald. Dit zijn de meest recente leerlingenprognoses.

Opheffingsnorm

Het Rijk stelt een ondergrens aan de bekostiging van een school op basis van het aantal leerlingen. Dit wordt ook wel de opheffingsnorm genoemd. Het Rijk stelt deze opheffingsnorm vast. De opheffingsnorm voor de gemeente Stein ligt op 133 leerlingen¹⁵. Indien een school drie jaar op rij niet voldoet aan de opheffingsnorm, dan verliest de school haar bekostiging. Dit betekent doorgaans dat de school moet sluiten. Een schoolbestuur kan in een aantal gevallen beroep doen op een uitzonderingssituatie, bijvoorbeeld de regeling van de gemiddelde schoolgrootte, om zo de school open te houden. Het schoolbestuur houdt dan kleine scholen in stand met behulp van de grote scholen via deze gemiddelde schoolgrootte regeling. Per schoolbestuur is dit wel op basis van wet- en regelgeving aan een maximum aantal scholen gebonden. Stichting Kindante houdt ook in de gemeente Stein een aantal basisscholen die onder de opheffingsnorm liggen in stand.

Een schoolbestuur, en dus ook Stichting Kindante, sluit een school niet zomaar. Dit doet ze na een zorgvuldige afweging. Stichting Kindante heeft hiervoor specifiek beleid ontwikkeld en past dat toe.

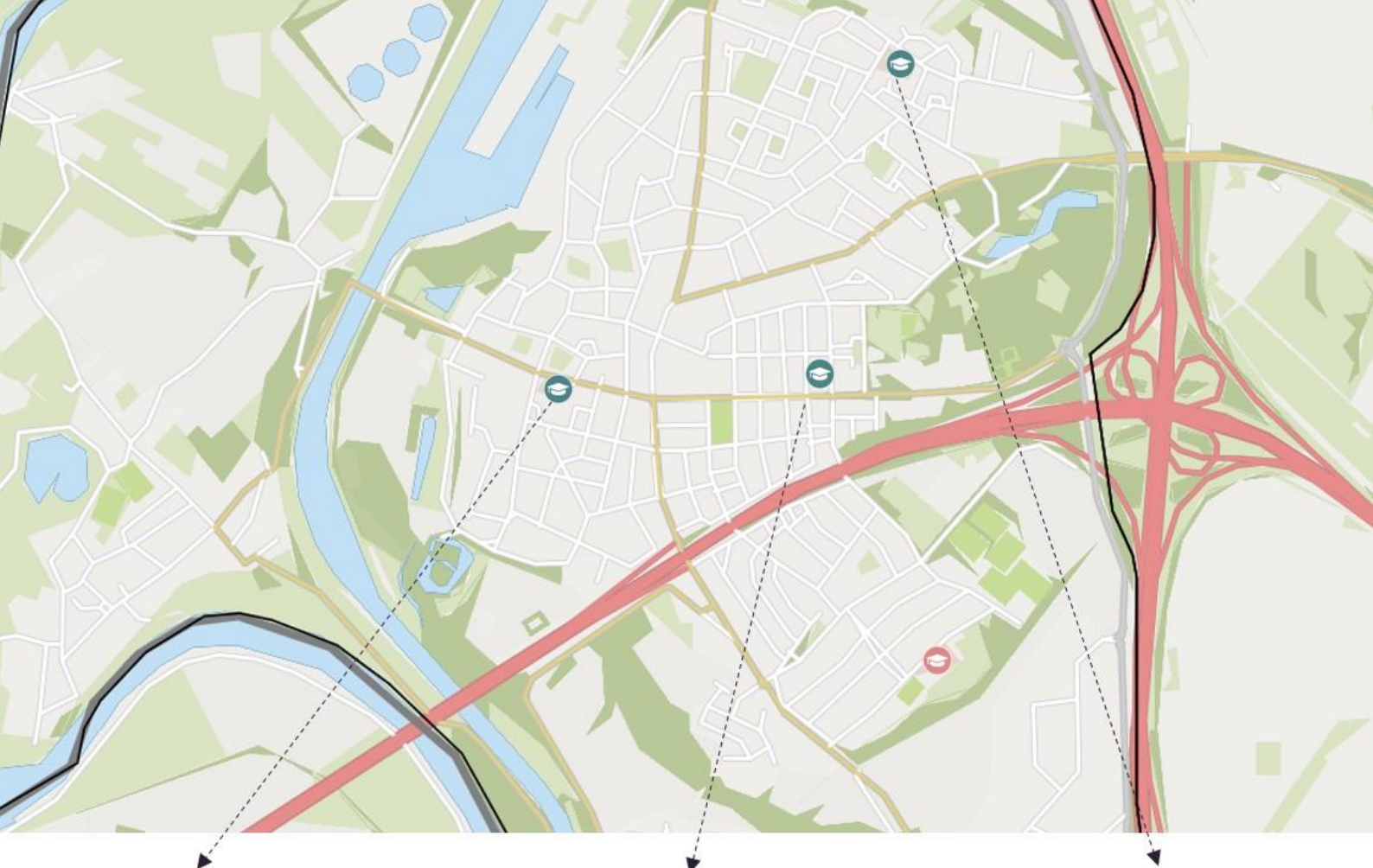
Relatie met accommodatiebeleid

Op een aantal plekken in dit IHP wordt een relatie gelegd met het accommodatiebeleid door te beschrijven welke gevolgen een scenario heeft voor ander maatschappelijk vastgoed in de gemeente Stein.

Scenario's

De huisvestingsscenario's vormen het kader voor de financiële doorrekening (zie hoofdstuk X). Indien een school meerdere scenario's heeft, dan is in de financiële doorrekening de financieel minst gunstige variant opgenomen. Bij uitvoering van het project komen schoolbestuur en gemeente tot een definitieve keuze middels het opstellen van een businesscase. Hetzelfde geldt voor de ruimtebehoefte bij nieuwbouw en/of renovatie. Voor nu is het leerlingenaantal in 2036 als voorlopig ijkpunt gekozen. In de businesscase wordt de ruimtebehoefte nader uitgewerkt.

¹⁵ De opheffingsnorm is gepubliceerd in de Staatscourant: "Regeling van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, van 25 september 2017, nr. DUO/OND/ODS-2017/12398 M, houdende aanpassing van de stichtings- en opheffingsnorm voor het basisonderwijs in 2018 (Regeling aanpassing van de stichtings- en opheffingsnormen voor het basisonderwijs in 2018)".

IKC de Triviant
Kwaliteit
Financiën
Vraag en aanbod 2036 tekort

De Maaskei
Kwaliteit
Financiën
Vraag en aanbod 2036 overschot

Kerensheide
Kwaliteit
Financiën
Vraag en aanbod 2036 overschot

5.1 Stein

In de kern Stein zijn vier scholen gehuisvest. Dit zijn drie basisscholen en een school voor het voortgezet onderwijs. Het voortgezet onderwijs wordt in paragraaf 4.5 verder toegelicht. De basisscholen die in deze kern zijn gehuisvest zijn:

- IKC de triviant;
- Kerensheide;
- De Maaskei (Stein).

IKC de triviant

IKC de triviant is gehuisvest in een gebouw uit 2015. In 2017 is de onderwijscapaciteit uitgebreid met twee semipermanente units. In het gebouw werkt de triviant samen met MIK-PIW¹⁶ voor peuteropvang, kinderdagopvang en BSO. Samen vormen ze een Integraal Kindcentrum (IKC).

De onderwijscapaciteit van de triviant is 1.321 m² bvo (exclusief semipermanente units). De leerlingenprognose van de triviant laat de komende jaren een stabiel beeld zien. Op dit moment (2021) heeft de school 285 leerlingen en in 2036 is dit 284 leerlingen. In vergelijking met de onderwijscapaciteit is dit onvoldoende om het aantal leerlingen te huisvesten. Daarnaast eindigt de huurperiode van de semipermanente units medio 2022 (na het schooljaar 2021-2022). Een uitbreiding van de triviant met een

¹⁶ Onderdeel van MIK & PIW Groep

structureel karakter is daarbij noodzakelijk. Daarnaast geeft MIK-PIW aan een ruimtetekort te hebben. Wanneer de triviant wordt uitgebreid, dient ook te worden gekeken naar de ruimtebehoefte van MIK-PIW en/of dit passend is op het terrein.

De technische en de functionele kwaliteit zijn door het schoolbestuur beoordeeld als goed, met uitzondering van het ruimtetekort (voorzieningen) en het geluid (akoestisch probleem). De beoordeling van het schoolbestuur wordt ondersteund door een objectieve schouw.

Het vernieuwende onderwijsconcept van IKC de triviant gaat uit van groepsdoorberekend onderwijs op dezelfde locatie. Deze sterke afhankelijkheid van onderwijs op één locatie maakt dat het scenario voor IKC de triviant uitbreiden is. Om het capaciteitsprobleem op korte termijn op te lossen kan gebruik worden gemaakt van basisschool Kerensheide (zie toelichting Kerensheide). Dit is echter een tijdelijke oplossing.

Indien na uitbreiding van de school een verdere groei van IKC de triviant zich in de toekomst voordoet, dan biedt de locatie geen mogelijkheden om uit te breiden. De onderwijslocatie heeft na uitbreiding zijn maximum wat betreft capaciteit bereikt. De school dient dan gebruik te maken van leegstand op een andere school in de omgeving.

Kerensheide

Besluit samenwerking Kerensheide en de Maaskei Stein: zelfstandig op de huidige locatie

Enkele jaren geleden is een onderzoek gestart naar de samenwerkingsmogelijkheden van basisschool Kerensheide en Maaskei (Stein). Dit onderzoek heeft niet tot duidelijke concrete resultaten geleid. De gezamenlijk opgestelde missie en visie heeft in onvoldoende mate geleid tot een voor ouders herkenbaar onderwijsconcept, vertaald in een concreet Plan van Aanpak voor schoolorganisatie en concrete zaken die voor ouders van belang zijn om een bewuste keuze voor de samenwerkingsschool te maken. Aan beide betrokken teams is daarop de vraag voorgelegd hoe zij het toekomstperspectief voor beide scholen zien. Op basis daarvan heeft het College van Bestuur van Stichting Kindante besloten het onderzoek naar de samenwerking tussen de Maaskei (Stein) en Kerensheide te beëindigen. Beide scholen gaan zelfstandig verder op de huidige locaties.

NB: bovenstaande is ook van toepassing op De Maaskei (Stein).

Basisschool Kerensheide is gehuisvest in een gebouw uit 1985. In het gebouw is samenwerking met MIK-PIW voor peuteropvang en BSO.

De onderwijscapaciteit van Kerensheide is 2.383 m² bvo (exclusief kelder 139 m² bvo). Gekeken naar de leerlingenprognose groeit de school van 124 leerlingen in 2021 naar 133 in 2028. Daarna daalt het aantal leerlingen naar 126 leerlingen in 2036. Volgens de prognose van Pronexus blijft op termijn de school onder de opheffingsnorm van 133 leerlingen (zie toelichting opheffingsnorm pagina 22). Het aantal leerlingen vertaald naar de (normatieve) ruimtebehoefte vraagt in 2036 om 834 m² bvo. Dit betekent dat de school te maken heeft met een fors ruimteoverschot van 1.549 m² bvo. Een deel van het ruimteoverschot is in gebruik door MIK-PIW. Daarmee is de overcapaciteit nog niet opgelost en dient te worden gekeken naar een (structurele) oplossing. Dit is onder te verdelen in een korte- en lange termijn oplossing:

- **Korte termijn oplossing:** op korte termijn kan de school voor het deel dat ze niet nodig heeft gelden als overlooplocatie voor andere onderwijsvoorzieningen in de omgeving. Dit wil zeggen dat bij renovatie/vervangende nieuwbouw en/of uitbreiding een deel van de school tijdelijk kan worden ingezet als huisvesting voor een andere basisschool/opvang zodat het organiseren van tijdelijke huisvesting niet noodzakelijk is.
- **Lange termijn oplossing:** voor de lange termijn wordt in eerste instantie gekeken naar een andere gebruiker (passend bij de school) voor een deel van het gebouw. Indien dit niet haalbaar is kan een deel van het gebouw worden gesloopt (amoveren). De gemeente en het schoolbestuur gaan met elkaar in gesprek om gezamenlijk te kijken naar oplossingen.

Basisschool Kerensheide stelt een Programma van Eisen op om de structurele functionele ruimtebehoefte (zowel binnen als buiten) in beeld te brengen voor het onderwijs en daaraan gekoppelde opvang. Het initiatief hiervan ligt bij het schoolbestuur en vindt op korte termijn plaats. Dit zodat tijdig inzichtelijk is hoeveel capaciteit beschikbaar is als tijdelijke overlooplocatie of voor andere maatschappelijke gebruikers (structureel gebruik).

De technische en functionele kwaliteit zijn door het schoolbestuur beoordeeld als goed tot redelijk. De functionaliteit van het gebouw is goed. Daarnaast is het gebouw eenvoudig te compartimenteren. Aandacht heeft het binnenklimaat (ventilatie, temperatuur en licht). Dit beeld komt overeen met de objectieve schouw, met uitzondering van de technische staat van de buitenkant. De reden hiervan is de kozijnen uit 1985 die aan vervanging toe zijn.

Het scenario voor basisschool Kerensheide is op basis van de leeftijd van het gebouw levensduurverlengende renovatie. Hiermee kan het gebouw, met als bouwjaar 1985 en de bijbehorende technische staat, weer voor een periode van 20-25 jaar ingezet worden voor onderwijs en opvang. Stichting Kindante ondersteunt dit scenario omdat ze graag onderwijs wil blijven geven op deze locatie. Daarnaast wordt actief gezocht naar een oplossing voor de (structurele) overcapaciteit (en eventueel aan de maat maken/amoveren).

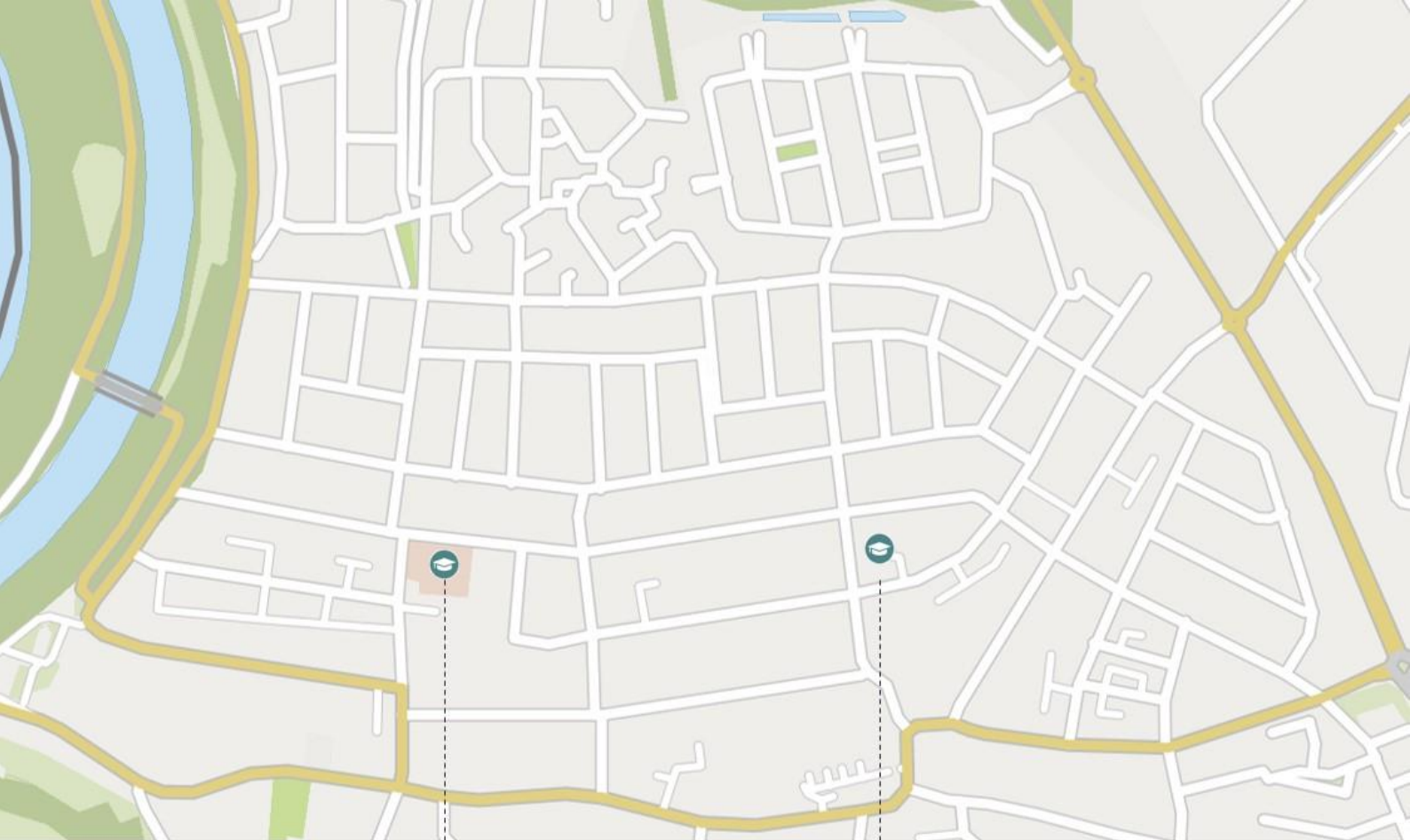
De Maaskei (Stein)

De Maaskei in Stein is gehuisvest in een gebouw uit 1976 met uitbreidingen in 1981, 1994 en 1999. In het gebouw werkt de Maaskei samen met MIK-PIW voor peuteropvang en BSO. De Maaskei is een dislocatie van de Maaskei in Urmond (hoofdvestiging). Bij de beschrijving van basisschool Kerensheide is het besluit om te stoppen met het onderzoek naar de samenwerking tussen de twee scholen nader toegelicht.

De Maaskei (Stein) heeft een onderwijscapaciteit van 1.742 m² bvo. De leerlingenprognose laat een stijging zien van 171 leerlingen in 2021 naar 179 leerlingen in 2036. Dit betekent dat de normatieve ruimtebehoefte toeneemt naar 1.100 m² bvo. In vergelijking met de onderwijscapaciteit is de school passend gehuisvest. Wel heeft de school te maken met een ruimteoverschot.

De technische en functionele kwaliteit zijn door het schoolbestuur beoordeeld als goed tot redelijk. Met name op binnenklimaat (ventilatie en temperatuur) vraagt de school om aandacht. De objectieve schouw bevestigt het beeld omtrent het binnenklimaat. In het nieuwste bouwdeel is sprake van mechanische ventilatie, de overige bouwdelen worden natuurlijk geventileerd. Daarnaast is de cv verouderd en is het in de zomermaanden warm door enkelglas in de laagbouw.

Het scenario voor de Maaskei (Stein) is in stand houden, met aandacht voor verduurzaming.

KC Aelse - onderbouw
Kwaliteit
Financiën
Vraag en aanbod 2036 tekort (totale capaciteit)

KC Aelse - bovenbouw
Kwaliteit
Financiën
Vraag en aanbod 2036 tekort (totale capaciteit)

5.2 Elsloo

In de kern Elsloo is KC Aelse de enige onderwijsvoorziening. De huisvesting van KC Aelse is verdeeld over twee onderwijslocaties:

- KC Aelse – onderbouw (Mgr. D'Arbergstraat 10);
- KC Aelse – bovenbouw (Bandkeramiekersstraat 8).

KC Aelse

De onderbouw van KC Aelse is gehuisvest in een gebouw uit 1981 met een uitbreiding in 2010. De bovenbouw is gehuisvest in een gebouw uit 1973 met uitbreidingen in 1998 en 2004. In 2019 heeft voor rekening van het schoolbestuur een esthetische en functionele aanpassing plaatsgevonden. Dit zodat de huisvesting van KC Aelse van drie naar twee locaties kon gaan. KC Aelse vormt samen met de kindpartner MIK-PIW een kindcentrum. De kindpartner is niet gehuisvest in de school, maar op een eigenstandige locatie. De ambitie van MIK-PIW en KC Aelse is om peuteropvang aan te bieden op de onderbouwlocatie.

Peuteropvang en onderbouw horen bij elkaar

Het beleid van de MIK-PIW Groep (wat onderschreven wordt door Stichting Kindante), om peuteropvang inclusief Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) bij de onderbouw te huisvesten, is vanuit inhoud gedreven. De nabijheid van de kindpartners in het kindcentrum draagt bij aan de doorgaande ontwikkelingslijn en de samenwerking van leerkrachten en pedagogisch medewerkers. Daarnaast draagt dit ook bij aan het beleid om ouders actief te betrekken. Tevens is niet elke peuter rond 4 jaar gereed voor de basisschool: het huisvesten onder één dak maakt een opmaat transitie beter mogelijk.

De Sociaal Economische Raad (SER) heeft in juni 2021 een advies gepubliceerd: "Een kansrijke start voor alle kinderen". Hierin onderschrijft zij een integraal samenhangend aanbod voor alle kinderen vanaf 2 jaar (voor 16 uur per week en ongeacht of hun ouders al dan niet werken) en het creëren van een integraal aanbod door verbeteren van samenwerking met basisscholen. De stip aan de horizon is volgens de SER: een integraal en kwalitatief goed stelsel van voorzieningen voor kinderen van 0-13 jaar.

Op dit moment is er onvoldoende ruimte beschikbaar om de inhoudelijke ambitie vorm te geven. Daarnaast moet voordat een uitbreiding voor de opvang gerealiseerd wordt gekeken worden naar de gevolgen voor het andere maatschappelijke vastgoed in de kern Elsloo (voorkomen dat door deze uitbreiding elders leegstand ontstaat). Dit vraagt in de toekomst om een integrale afweging.

De totale onderwijscapaciteit van KC Aelse is 2.692 m² bvo. De verdeling tussen onderbouw- en bovenbouw is: 1.260 m² bvo voor de onderbouw en 1.432 m² bvo voor de bovenbouw. De leerlingenprognose laat een daling zien van 487 leerlingen in 2021 naar 445 leerlingen in 2036. Gekeken naar de normatieve ruimtebehoefte betekent dit in 2036 een ruimtebehoefte van 2.438 m² bvo. De onderwijscapaciteit van beide locaties samen is daarmee passend om het leerlingenaantal te huisvesten.

MIK-PIW ervaart een groei van het aantal kinderen. Enerzijds door verjonging van wijken in Elsloo, anderzijds door ouders die zich vestigen in Elsloo vanuit de buurgemeenten. Het onderwijs bekrachtigt deze ontwikkeling. De verwachting is dan ook dat op korte termijn het aantal leerlingen van KC Aelse, in tegenstelling tot de prognose, niet zal dalen.

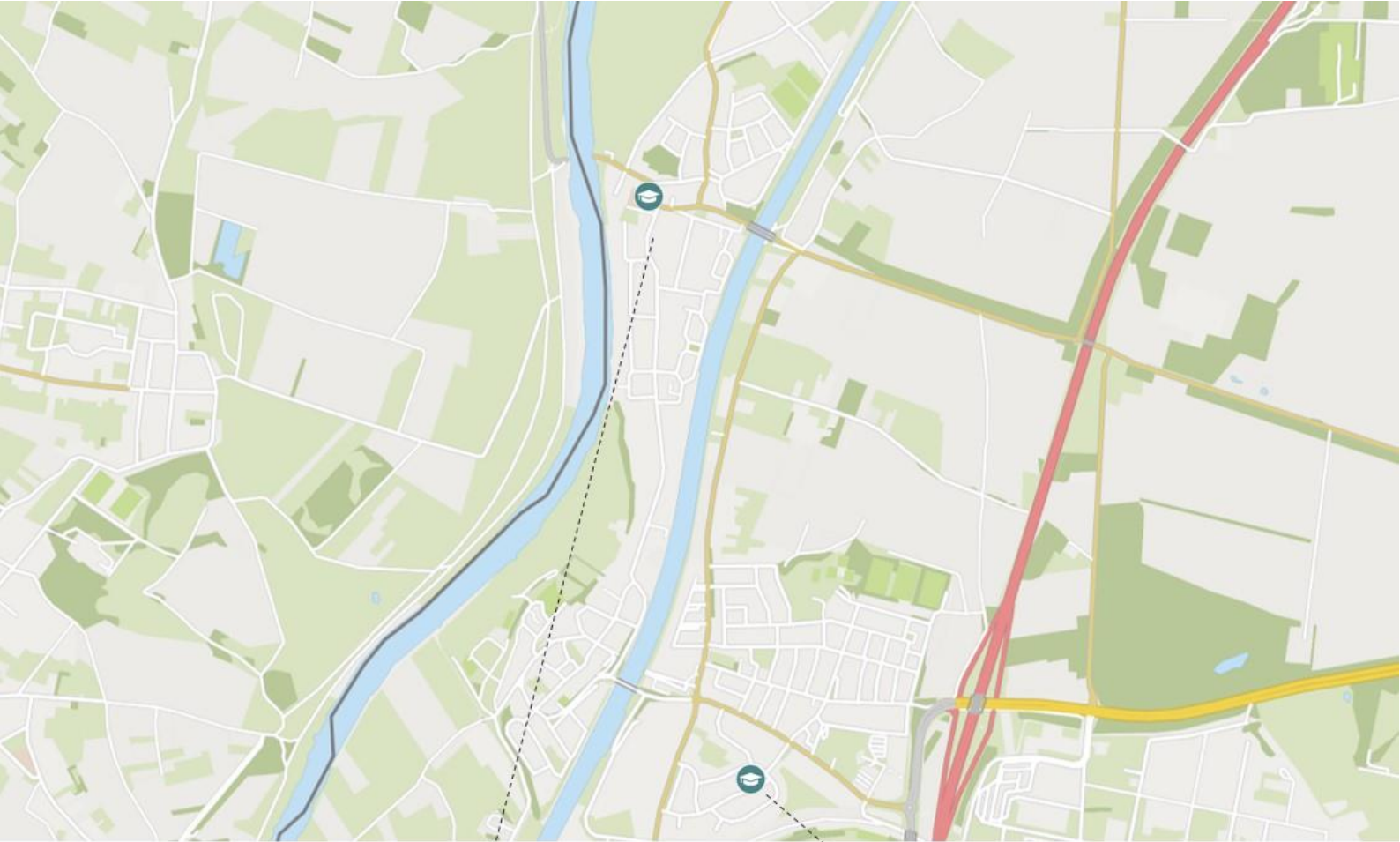
Het schoolbestuur beoordeelt de onderbouwlocatie op technische en functionele kwaliteit als goed, met uitzondering van de punten binnenklimaat (ventilatie en temperatuur), werkomgeving staf en facilitaire voorzieningen. Deze scores redelijk. Daarnaast komt uit de objectieve schouw naar voren dat een deel van de kozijnen uit 1981 zijn en aan vervanging toe zijn.

De technische en functionele kwaliteit van de bovenbouwlocatie zijn door het schoolbestuur beoordeeld als goed. Uit de objectieve schouw komt wel een aantal aandachtspunten naar voren. Met name de dakbedekking is in slechte staat en vraagt om aandacht. Daarnaast is de beglazing uit 1998 en 2004 verouderd en is niet overal sprake van mechanische ventilatie.

Het scenario voor beide onderwijslocaties van KC Aelse is levensduurverlengende renovatie. Om de inhoudelijke ambitie van peuteropvang op de onderwijslocatie te realiseren is een uitbreiding bij de onderbouw benodigd. Hiervoor zou ruimte om de school beschikbaar moeten zijn (nader onderzoek op basis van een ontwerp is gewenst).

Ruimtelijke procedure

Voor de locaties van KC Aelse geldt de bestemming 'Maatschappelijk'. Bebouwing is alleen toegestaan binnen het aangegeven bouwvlak. De maximale bouwhoogte bedraagt 4 meter en het maximale bebouwingspercentage 100%. Voor de uitbreiding zijn de mogelijkheden beperkt (bouwvlak is nagenoeg geheel bebouwd en maximale bouwhoogte is beperkt). Dit betekent dat voor de uitbreiding een uitgebreide voorbereidingsprocedure moet worden doorlopen en ook onderdeel wordt van het Omgevingsplan dat de gemeentelijke bestemmingsplannen gaat vervangen.

De Avonturijn
Kwaliteit
Financiën
Vraag en aanbod 2036 overschot

De Maaskei (Urmond)
Kwaliteit
Financiën
Vraag en aanbod 2036 tekort

5.3 Berg aan de Maas

In de kern Berg aan de Maas is een school gehuisvest:

- De Avonturijn.

De Avonturijn

De Avonturijn is gehuisvest in een beeldbepalend pand uit 1931. In 1969 en 1979 is de onderwijslocatie uitgebreid. In de school is samenwerking met Kidts voor peuteropvang, kinderdagopvang en BSO.

De totale onderwijscapaciteit van de Avonturijn is 1.412 m² bvo inclusief 157 m² bvo aan kelders. De feitelijke capaciteit is 1.255 m² bvo. De leerlingenprognose laat een daling zien naar 115 leerlingen op termijn. In het proces van het IHP heeft Stichting Kindante ook inzicht gegeven in de opbouw van de leerjaren in de school. Uit een analyse van de cohorten blijkt dat bijna 60% van de leerlingen in de bovenbouw zit. De school heeft op dit moment 108 leerlingen. Met de analyse van de cohorten betekent dit dat de terugloop in het leerlingenaantal nog sneller gaat. Dit vraagt om een structurele keuze. Daarnaast ligt de school onder de opheffingsnorm van 133 leerlingen (zie toelichting opheffingsnorm, pag. 21).

In september 2020 heeft de raad besloten om te investeren in de onderwijslocatie van de Avonturijn. Dit vanuit de visie om een onderwijsvoorziening in Berg aan de Maas te behouden. Dit blijft ook het basisuitgangspunt in het IHP. Indien op termijn het leerlingenaantal dermate terugloopt en een volledig onderwijsaanbod (groep 1 t/m 8) niet meer haalbaar is, dan is er een mogelijkheid om vanuit visie toch een onderwijsvoorziening toegankelijk te houden in de kern Berg aan de Maas. Als dit zich voordoet dan ziet Stichting Kindante kansen om voor de onderbouw (groepen 1 tot en met 3) onderwijs aan te blijven bieden in Berg aan de Maas. Dit vraagt om een transformatie naar een onderwijsconcept binnen een brede voorziening van onderwijs, opvang en andere kindfuncties (zoals bijvoorbeeld consultatiebureau en jeugdzorg), al dan niet in combinatie met een bibliotheekfunctie. Zo ontstaat een expertisefunctie rondom het jonge kind. Kinderen uit de kern Berg aan de Maas kunnen hier onderwijs volgen maar ook andere kinderen zijn uiteraard welkom. De locatie Avonturijn in Berg aan de Maas is dan de voorziening waar kinderen hun opvang- en schoolcarrière starten. Vanaf groep 4 gaan de kinderen naar een andere onderwijslocatie, zoals de dichtstbijzijnde school De Maaskei in Urmond. De voorziening in Berg aan de Maas wordt daarmee een satellietvoorziening van een hoofdvoorziening (zie verder De Maaskei Urmond).

De beoordeling van het schoolbestuur op de technische en functionele kwaliteit ligt in lijn met de objectieve schouw, namelijk op punten als binnenklimaat, technische staat buitenkant (onder andere enkel glas) en facilitaire voorzieningen vraagt het gebouw om aandacht. Met de huidige investeringen kan een grote verbeterlag worden gemaakt.

Het scenario voor De Avonturijn is in stand houden, nadat de huidige investeringen zijn uitgevoerd. Daarnaast vanuit visie transformeren naar een expertisefunctie voor het jonge kind als dat noodzakelijk mocht zijn.

5.4 Urmond

In de kern Urmond is een school gehuisvest:

- De Maaskei (Urmond).

De Maaskei (Urmond)

De Maaskei in Urmond is gehuisvest in een gebouw uit 1982 met een uitbreiding in 1999. In het gebouw is samenwerking met MIK-PIW voor peuteropvang en met Kidts voor BSO. De Maaskei is de hoofdvestiging van de Maaskei in Stein (dislocatie).

De school beschikt over een gebouw met een omvang van 1.126 m² bvo. De leerlingenprognose laat een groei zien tot 2028 (228 leerlingen), waarna het leerlingenaantal in 2036 daalt naar 205 leerlingen. In tegenstelling tot het huidige leerlingenaantal van 190 leerlingen betreft het een stijging. De normatieve ruimtebehoefte voor 205 leerlingen is 1.231 m² bvo waardoor de huidige onderwijscapaciteit onvoldoende is om het leerlingenaantal te huisvesten.

Op het gebied van technische en functionele kwaliteit beoordeelt het schoolbestuur de onderwijslocatie redelijk tot matig. Uit de objectieve schouw blijkt dat de technische staat op bepaalde punten slecht is. In onderstaand tekstkader is een nadere toelichting gegeven.

Toelichting technische schouw

Op basis van de schouw van het gebouw van De Maaskei in Urmond is het advies van ICS om vervangende nieuwbouw te plegen voor De Maaskei in Urmond. We adviseren dit op een andere locatie te doen opdat tijdelijke huisvesting voorkomen kan worden.

Tijdens de schouw is een aantal zaken naar voren gekomen:

- De kozijnen moeten vervangen worden. Daarnaast is het ook noodzakelijk om zonwering aan te brengen;
- Het ontbreken van mechanische ventilatie zorgt voor een onaangenaam klimaat en moet aangepakt worden;
- Het gebouw voldoet functioneel niet meer voor de school. Daarnaast is ook sprake van een capaciteitstekort;
- De installaties (cv en radiatoren) zijn sterk verouderd. Evenals de verlichting;
- Daarnaast is de verwachting dat ook het dak door de vele lekkageplekken binnenkort vervangen moet worden.

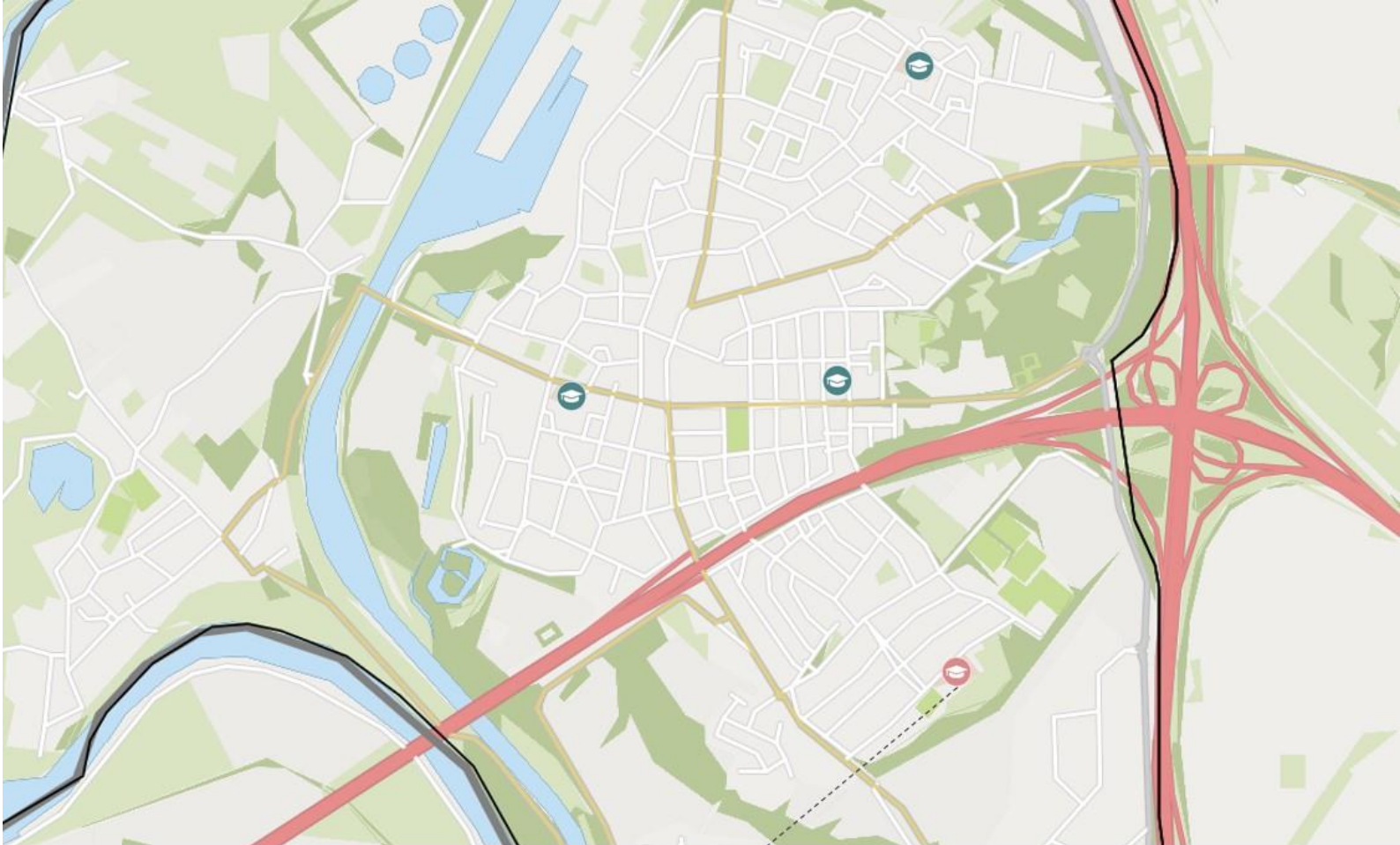
Voor bovenstaande functionele-, installatietechnische- en bouwkundige gebreken die opgelost moeten worden bij een levensduurverlengende renovatie, verwachten wij dat dit in de buurt of over de 70% kosten van nieuwbouw gaat. Voor levensduurverlengende renovatie geldt een afschrijvingstermijn van 20 jaar en voor nieuwbouw 40 jaar. Dat maakt dat we adviseren om vervangende nieuwbouw te plegen.

Los van bovenstaande biedt vervangende nieuwbouw, indien aan de orde, ook de kans om een verbinding te maken met de bovenbouw van De Avonturijn waardoor een hedendaagse leeromgeving ontstaat. Als met Stichting Kindante de afspraak wordt gemaakt dat onderwijs voor de groepen 1 tot en met 3 van De Avonturijn in Berg aan de Maas wordt aangeboden, dan kan de nieuwbouw tussen beide dorpen in het onderwijs voor de toekomst in beide kernen waarborgen.

De keuze om vervangende nieuwbouw van De Maaskei mogelijk op een andere locatie te realiseren, voorkomt de noodzaak van tijdelijke huisvesting.

Op deze nieuwe locatie wordt een voorziening gerealiseerd dat een kindcentrum is met onderwijs en opvang dat functioneert vanuit de doorgaande leerlijn. Door de omvang en de functie als hoofdvoorziening, kan hier ook meer geboden worden. Bijvoorbeeld een aanvullende profilering rond techniek met een verbinding naar de techno-campus Chemelot of een profilering rondom gezondheid en bewegen. Voor de kinderen en hun ouders is het dan belangrijk dat veiligheid geborgd is, ook in de route van huis naar school. Op deze wijze ontstaat een hedendaags en toekomstbestendig kindcentrum.

Het scenario voor De Maaskei in Urmond is vervangende nieuwbouw. Daarbij heeft de opvang uitgesproken zowel peuteropvang, kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang te willen aanbieden. Op dit moment wordt geen kinderdagverblijf aangeboden omdat de ruimte daarvoor ontbreekt op de huidige locatie.

Groenewald
Kwaliteit
Financiën
Vraag en aanbod 2036 tekort

5.5 Voortgezet onderwijs

In de gemeente Stein is een school voor voortgezet onderwijs gehuisvest:

- Groenewald.

Groenewald

Groenewald, onderdeel van Stichting LVO, verzorgt het voortgezet onderwijs in de gemeente Stein. Ze bieden een volledig onderwijsaanbod van vmbo t/m vwo. De huisvesting van Groenewald dateert uit verschillende bouwjaren. De bouwdelen A, B, C en E zijn in de periode 1983 - 1986 gerealiseerd. In 1999 is daar bouwdeel D aan toegevoegd. Als laatste is in 2008 bouwdeel F gerealiseerd. In de afgelopen jaren is door het schoolbestuur geïnvesteerd in het renoveren/moderniseren van enkele ruimten.

De onderwijscapaciteit van 7.332 m² bvo van Groenewald is al enkele jaren onvoldoende om het leerlingenaantal te huisvesten. Om het ruimtegebrek op te vangen maakt de school sinds 2012 gebruik van zes semipermanente units. In 2013 zijn daar nog eens zes units bijgekomen. De omgevingsvergunning van deze laatste zes units verloopt medio 2023. Op korte termijn wordt geen forse teruggang in het aantal leerlingen verwacht. Enerzijds door het positieve imago van de school in de omgeving (in Stein en buurgemeenten). Anderzijds doordat het aantal leerlingen in de basisscholen nauwelijks terugloopt. De leerlingenprognose van Groenewald loopt tot 2029. In 2029 heeft de school naar verwachting 1.365 leerlingen. In vergelijking met 2021 (1.489 leerlingen) is er sprake van een daling maar, de onderwijscapaciteit blijft onvoldoende voor het aantal

leerlingen. Een uitbreiding blijft noodzakelijk. Voor de toekomstige structurele huisvesting wordt uitgegaan van 1.350 leerlingen.

Uit de objectieve schouw blijkt dat de laatste jaren in een aantal bouwdelen is geïnvesteerd in duurzaamheid, ventilatie en modernisering. Bij andere bouwdelen is dit minder en vraagt dit om aandacht. Dit blijkt ook uit de eigen beoordeling door het schoolbestuur.

Het scenario voor Groenewald is levensduurverlengende renovatie. Daarnaast is permanente uitbreiding noodzakelijk om het aantal leerlingen te huisvesten. Op deze manier sluit de huisvesting aan bij het positieve imago van de school in de omgeving.

Groenewald bestaat uit meerdere bouwdelen met diverse bouwjaren. In de financiële doorrekening is rekening gehouden met een verschil in investeringsbedragen op basis van leeftijd van deze gebouwdelen. Bij de concrete uitwerking van de renovatie moet bekeken worden wat echt noodzakelijk is (lees: mate van intensiteit van renovatie die noodzakelijk is). Dit kan pas goed in beeld komen bij een uitgewerkt plan. Het is denkbaar dat uiteindelijk minder investering voor de renovatie benodigd is.

Ruimtelijke procedure

Voor de locaties van Groenewald geldt de bestemming 'Maatschappelijk'. Bebouwing is alleen toegestaan binnen het aangegeven bouwvlak. De maximale bouwhoogte bedraagt 15 meter en het maximale bebouwingspercentage 15%. Voor de uitbreiding zijn geen mogelijkheden binnen het vigerende plan (de maximale bouwhoogte wordt in de huidige situatie al overschreden). Dit betekent dat voor de uitbreiding een uitgebreide voorbereidingsprocedure moet worden doorlopen en deze vermoedelijk ook onderdeel wordt van het Omgevingsplan dat de gemeentelijke bestemmingsplannen gaat vervangen.

6. Financiën

In het vorige hoofdstuk is beschreven wat de oplossingsrichtingen zijn per locatie om te komen tot adequate onderwijs- en opvanghuisvesting. Om een goede integrale afweging te kunnen maken zijn in dit hoofdstuk de financiële consequenties inzichtelijk gemaakt. Eerst wordt in paragraaf 6.1 de totale investeringskosten van het IHP beschreven. In paragraaf 6.2 zijn de gestelde uitgangspunten benoemd en in paragraaf 6.3 de fasering.

6.1 Totale investering IHP

Op basis van scenario's, zoals deze in het rapport staan beschreven, bedraagt de investering voor gemeente Stein € 33.150.000,- (op basis van het indicatieve bedrag 2021 en exclusief indexeringen). De uitgangspunten en de fasering die hieronder liggen zijn weergegeven in paragraaf 6.2 en 6.3. In het uiteindelijke politiek-bestuurlijke besluitvormingsproces rond het IHP moet blijken in welk tempo de gemeente Stein in staat is de benodigde investeringen te plegen. In paragraaf 6.3. is de onderbouwde fasering opgenomen. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat wanneer een gemeente investeringen in onderwijshuisvesting temporiseert, de schoolbesturen verplicht worden om langere tijd in bestaande oude gebouwen te blijven investeren vanuit hun exploitatietask. Daarmee wordt maatschappelijk geld ingezet dat niet optimaal tot haar recht komt.

6.2 Uitgangspunten

In het visiedeel bij 'type maatregelen' is stilgestaan bij de verschillende scenario's die binnen dit IHP te onderscheiden zijn. Voor elk scenario is aangegeven wie de verantwoordelijkheid heeft voor het uitvoeren van het scenario en wat het bijbehorende budget is. De uitgangspunten die hieruit voortvloeien met betrekking tot het bepalen van de investeringen worden hieronder ter verduidelijking op een rij gezet.

Bij het bepalen van de investeringen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Alle bedragen zijn inclusief btw en prijspeil juli 2021;
- Voor nieuwbouw wordt uitgegaan van een bandbreedte voor het stichtingskostenbedrag van € 2.550,- tot € 3.350,- per bruto vierkante meter;
- De gemeentelijke bijdrage voor renovatie is maximaal 70% van de stichtingskosten voor nieuwbouw per bruto vierkante meter;
- Het realiseren van de duurzaamheidsambitie is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeente en schoolbesturen als mogelijke bouwheren;
- De gemeente is vanuit wet- en regelgeving verantwoordelijk voor de bekostiging van BENG en overige voorschriften inzake verplichte energemaatregelen zoals aardgasloos bouwen bij nieuwbouw.
- De schoolbesturen dragen bij in de realisatie van voorzieningen via een bijdrage. Deze bijdrage moet per situatie worden bekeken in een businesscase. De bijdrage bestaat uit exploitatiegerichte investeringen met een redelijke terugverdientijd van vijftien jaar en die passen binnen het Onderwijsaccountsprotocol;
- Bij nieuwbouw wordt uitgegaan van een levensduur van 40 jaar;
- Bij renovatie wordt uitgegaan van ingrepen die de levensduur met tenminste 25 jaar verlengen.

Kosten die niet zijn meegenomen in de berekeningen:

- Kosten voor aankoop van grond en eventuele aanpassingen aan de infrastructuur/openbare ruimte;
- Kosten voor sloop van huidige gebouwen;
- Kosten voor grondsanering;
- Kosten voor huur of tijdelijke huisvesting;
- Kosten voor het verwijderen van tijdelijke huisvesting;
- Contextuele factoren of locatie gebonden kosten;
- Verhuiskosten;
- Mogelijke kosten voor eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair;
- Kosten en baten bij het eventueel afstoten van locaties en gebouwen.

6.3 Fasering

Hieronder is de gewenste fasering van de investeringen voortkomend uit het IHP Stein weergegeven.

Project 1: uitbreiding Groenewald

De vergunning voor de 6 semipermanente units op de verdieping verloopt medio 2023. Daarnaast is in het IHP-proces bepaald dat Groenewald voor de lange termijn een stabiele leerlingenpopulatie heeft van 1.350 leerlingen. Hiermee is de capaciteitsbehoefte voor de lange termijn vastgelegd. Op basis van bestaand beleid van de gemeente Stein is daarmee permanente uitbreiding aan de orde. Samen met het verlopen van de vergunningstermijn is de uitbreiding het meest urgent. Met het realiseren van uitbreiding voorziet de gemeente in haar wettelijke taak. De uitbreiding van Groenewald is voorzien om in 2023 gerealiseerd te zijn.

Project 2: uitbreiding IKC de triviant

IKC de triviant heeft een onderwijskundig concept dat sterk afhankelijk is van huisvesting op één locatie. De tijdelijke huisvesting die er nu staat heeft een huurperiode tot en met schooljaar 2021-2022. Op basis van het leerlingenaantal op de langere termijn is de uitbreidingsbehoefte aangetoond. De locatie de triviant wordt uitgebreid. Het is de vraag of de gewenste uitbreiding van de opvang op deze locatie mogelijk gaat zijn. Dit omdat de locatie haar maximale bebouwing dan heeft bereikt. Dit wordt in de uitwerking van de uitbreidingsplannen verder bekeken. In de tussenliggende periode maakt de school gebruik van de overmaat aan capaciteit in basisschool Kerensheide. De uitbreiding is voorzien om in 2025 gerealiseerd te zijn.

Project 3: vervangende nieuwbouw Maaskei (Urmond)

Dit schoolgebouw komt uit de objectieve schouw als slechtste naar voren en is daarmee als urgent bestempeld. In combinatie met het capaciteitsvraagstuk ontstaat prioriteit. Daarmee komt de vervangende nieuwbouw in beeld. Dit vraagt wel enige voorbereidingstijd. Het realiseren van deze vervangende nieuwbouw op een andere locatie dan de huidige verdient de voorkeur om kosten voor tijdelijke huisvesting te voorkomen. De vervangende nieuwbouw is voorzien om in 2027 gerealiseerd te zijn.

Project 4: renovatie Groenewald

De gebouwdelen van Groenewald zijn op leeftijd en een levensduurverlengende renovatie is noodzakelijk. Vanwege de omvang van de investering is het noodzakelijk deze over meerdere jaren uit te spreiden. De renovatie van de oudste bouwdelen zijn het meest noodzakelijk. De andere renovatie kan later, maar moet wel meegenomen worden vanuit de onderlinge verbondenheid (vooral installatietechnisch) en vanuit wet- en regelgeving. De renovatie is voorzien om gerealiseerd te worden in de periode 2028 tot en met 2031.

Project 5: renovatie Kerensheide

Nadat uitbreiding van IKC de triviant heeft plaatsgevonden kan Kerensheide gerenoveerd worden. Dit gaat gepaard met het zoeken naar een (structurele) gebruiker voor de leegstand. De renovatie is voorzien om gerealiseerd te zijn in 2033.

Project 6: renovatie KC Aelse (beide locaties)

Voor KC Aelse is op termijn een levensduurverlengende renovatie voorzien. Voor deze renovatie is tijdelijke huisvesting noodzakelijk. Eerst wordt de onderbouwlocatie gerenoveerd en daarna de bovenbouwlocatie. Bij de onderbouwlocatie wordt dan ook bekeken of uitbreiding ten behoeve van opvang aan de orde kan zijn. Zowel vanuit beschikbare ruimte alsmede vanuit accommodatiebeleid (relatie met ander maatschappelijk vastgoed in de kern Elsloo).

7. Bewegingsonderwijs

Vanuit de scenario's in het IHP is ook gekeken naar de gevolgen voor de organisatie van het bewegingsonderwijs.

Uitgangssituatie

In onderstaande tabel is per kern weergegeven waar de scholen voor hun bewegingsonderwijs nu gebruik van maken.

Kern	School	Locatie bewegingsonderwijs	Wijze van transport
Stein	Kerensheide	Gymzaal Kerensheide	Lopend of per fiets
	IKC de triviant	Gymzaal Meers	Per bus
	De Maaskei Stein	Gymzaal Kerensheide	Lopend of per fiets
	Groenewald	Sporthal De Merode	Lopend
Urmond	De Maaskei Urmond	Sportzaal Overmunthe	Fiets en bus
Berg aan de Maas	Avonturijn	Sportzaal Overmunthe	Fiets en bus
Elsloo	KC Aelse	Gymzaal Mgr. D'Arbergstraat	Lopend of per fiets
		Sportzaal J. Rivijsstraat	Lopend of per fiets

NB: gymzaal Meers wordt per 25 juli 2021 aan de bestemming onttrokken. In overleg maakt IKC de triviant vanaf januari/februari 2021 gebruik van de gymzaal aan de Mgr. D'Arbergstraat. Daarnaast gaat Groenewald vanaf schooljaar 2021-2022 gebruik maken van de gymzaal aan de J. Rivijsstraat.

Reflectie aanbod accommodaties

In onderstaand overzicht worden de accommodaties kort gekenschetst. De bron is het accommodatiebeleid gemeente Stein uit juli 2019.

- Gymzaal Kerensheide: gebouwd in 1975 en kent een redelijke bezetting (voornamelijk door de scholen);
- Gymzaal Meers: wordt aan de bestemming onttrokken;
- Sportzaal Overmunthe: gebouwd in 1974 met een kantine en kent een redelijk tot hoge bezetting;
- Gymzaal Mgr. D'Arbergstraat: gebouwd in 1982 en kent een redelijk tot lage bezetting;
- Sportzaal J. Rivijsstraat: gebouwd in 1969 en kent een redelijk tot lage bezetting;
- Sporthal De Merode: gebouwd in 2007, bevindt zich vlak naast het terrein van Groenewald en kent een zeer goede bezetting.

Reflectie scenario's IHP i.r.t. bewegingsonderwijs

Kern Stein

- IKC de triviant kent een stabiel leerlingenaantal tot 2036. Dat betekent dat ze gebruik kan blijven maken van de gymzaal aan de Mgr. D'Arbergstraat. Daar is voldoende capaciteit aanwezig;
- Kerensheide kent een stabiel leerlingenaantal tot 2036. Dat betekent dat ze gebruik kan blijven maken van de gymzaal Kerensheide;
- De Maaskei (Stein) kent een stabiel leerlingenaantal tot 2036. Dat betekent dat ze gebruik kan blijven maken van de gymzaal Kerensheide;
- Groenewald heeft nu circa 1.400 leerlingen en gaat terug naar 1.350 leerlingen. Voor de huidige leerlingen is het bewegingsonderwijs in sporthal De Merode ondergebracht alsmede in de gymzaal aan de J. Rivijsstraat. Dit kan zo blijven.

Kern Urmond en Berg aan de Maas

In de kern Urmond staat sportzaal Overmunthe. Deze wordt door De Maaskei (Urmond) en De Avonturijn gebruikt. Uit het accommodatiebeleid blijkt dat de zaal een redelijke tot hoge bezetting heeft. De doordeweekse bezetting overdag is 63%. Dit zou voldoende ruimte moeten bieden om de leerlingen bewegingsonderwijs te kunnen geven. Zo niet, dan kan uitgeweken worden naar andere voorzieningen in combinatie met busvervoer zoals dat ook voor IKC de triviant gebeurt.

Kern Elsloo

Op termijn laat de kern Elsloo een stabiel leerlingenaantal zien. Dat betekent dat de bestaande voorzieningen voor bewegingsonderwijs ingezet kunnen blijven worden. Uit het accommodatiebeleid blijkt dat er voldoende capaciteit overdag is.

Lange termijn reflectie

Gemeente Stein beschikt over voldoende capaciteit voor bewegingsonderwijs. Wat opvalt is dat veel accommodaties een hoge leeftijd kennen. Hierdoor kan sprake zijn veroudering. Op dit moment is vanuit het onderwijs daarover niet gesproken. Het is wel verstandig dat de gemeente Stein op termijn (binnen 5-10 jaar) rekening houdt met het vervangen van één of twee bestaande gymzalen. Daarbij kan ook gekeken worden of de positie van nieuwbouw kan zorgen voor gemiddeld minder reistijd naar de sportaccommodaties (en dan bij voorkeur lopend of per fiets).

8. Slotsom en aanbevelingen

8.1 Slotsom

Het voorliggende IHP is met een nauwgezet proces en in constructief overleg met gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties tot stand gekomen. De gezamenlijke visie geeft een helder perspectief voor de huisvesting van onderwijsvoorzieningen in de gemeente Stein. Deze visie bevat tevens concrete spelregels voor de uitvoering van de plannen binnen dit IHP. Met de uitvoering van dit IHP worden daarnaast de grootste knelpunten in de huisvesting opgelost. Na de realisatie kan de kwaliteit van het overgrote deel van de schoolgebouwen in de gemeente als goed worden aangemerkt.

8.2 Aanbevelingen

Onze aanbevelingen zijn onderverdeeld in twee categorieën: (1) aanbevelingen voor het proces en (2) aanbevelingen voor de realisatie van projecten in het IHP.

Proces

- Voer om de vier jaar een actualisatie uit van het IHP. Maak daarbij duidelijke procesafspraken;
- Stel om de twee jaar een leerlingenprognose op en monitor vraag en aanbod (ruimtebehoefte en capaciteit);
- Hanteer de gemaakte factsheets door deze tweejaarlijks te actualiseren qua ruimtegebruik en beoordeling van de gebouwen. Dit is tevens een mooi instrument om de gemeenteraad op de hoogte te houden van de vorderingen en resultaten vanuit het IHP;
- Blijf gezamenlijk werken aan de nadere uitwerking van de duurzaamheidsambities voor de kindvoorzieningen in het IHP waarbij de landelijke ontwikkelingen nauwgezet gevolgd worden;
- Tweejaarlijks een duurzaam MJOP opstellen.

Realisatie projecten in het IHP

- Stel een uitvoeringsprogramma op waarin staat omschreven welke stappen dienen te worden gezet, wie welke rol daarin heeft en welke (detail)planning wordt aangehouden. Het uitvoeringsprogramma en de voortgang van de realisatie van het huisvestingsplan dienen jaarlijks terugkerend tussen gemeente en schoolbesturen (en opvangorganisaties) te worden besproken.
- Stel een Plan van Aanpak op voor het hergebruik of de herontwikkeling van, op termijn, vrijvallende locaties.
- De realisatie van het huisvestingsplan heeft impact op een groot aantal leerlingen, ouders en bewoners. Communiceer gezamenlijk (gemeente, schoolbesturen en opvangorganisaties) over de plannen en de planning.

De hoogste kwaliteitseisen aan onze dienstverlening. Een goed gebouw begint met het beste idee.

Colofon

Datum: 23 juli 2021
Auteur(s): Onno Damen, Joëlle Wijntjens

info@icsadviseurs.nl
088 - 235 04 27